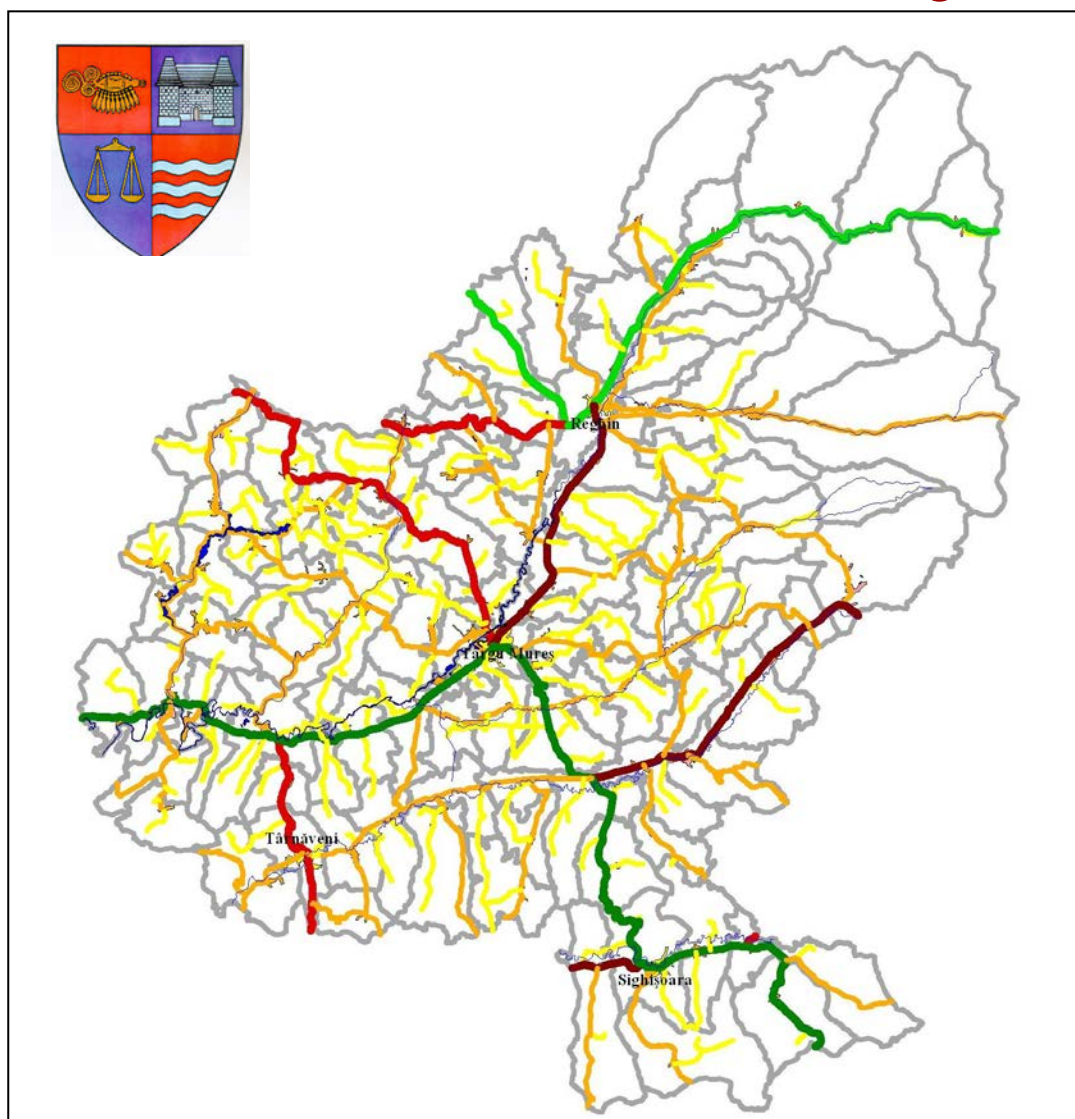

REACTUALIZARE P.A.T.J. MUREȘ

**PROIECTANT: UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE GEOGRAFIE
PARTEA IV**

VOLUMUL XII

**GHIDUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE
2012**

**REACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A
TERITORIULUI JUDEȚEAN, JUDEȚUL MUREȘ**

Partea a IV-a

VOLUMUL XII

Ghidul administrației publice locale

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ

**PROIECTANT: UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE GEOGRAFIE**

2012

COLECTIV DE ELABORARE

Director de proiect: prof. univ. dr. geogr.-urb. Jozsef Benedek

**Director de proiect-adjunct,
Responsabil pentru baza de date:** lector dr. Titus Man

Consultanți științifici: prof. univ. dr. geogr.-urb. Pompei Cocean
prof. univ. dr. Nicolae Ciangă
arh. Gheorghe Elkan
conf. univ. dr. arh. Radu Călin Spânu

Cadru natural: prof. univ. dr. Dănuț Petrea
prof. univ. dr. Ioan Aurel Irimuș
asist. univ. Zoltan Pal

Potențialul economic: conf. univ. dr. ec. Dana Bako
lect. dr. Alexandru Păcurar
lect. dr. Sorin Filip
asist. univ. ec. Ștefana Varvari
ec. Marius Cristea

Populație: conf. univ. dr. Voicu Bodocan
lect. dr. Filip Ipatiov

Rețeaua de localități: lect. dr. Raularian Rusu

Infrastructura teritorială: conf. univ. dr. Vasile Zotic
lect. dr. geogr.-urb. Puiu Viorel
lect. dr. Mihai Vodă

**Reabilitarea, protecția și
conservarea mediului:** conf. univ. dr. Liviu Muntean
conf. univ. dr. ing. Radu Mihăescu
lect. dr. geogr.-urb. Iuliu Vescan

**Rolul microregiunilor în
dezvoltarea județului Mureș:** lect. dr. ec. Reka Horvath
dr. Daniel Pop

Planșe, baza de date: lect. dr. Titus Man
lect. dr. Ioan Fodorean
asist. univ. Ciprian Moldovan

Cuprins

I.	Introducere	4
II.	Concepte cheie în amenajarea teritoriului.....	4
III.	Reglementări europene în domeniul amenajării teritoriului.....	8
IV.	Amenajarea teritoriului în România	15
IV.1	Conținutul conceptului de amenajarea teritoriului în România, obiectivele amenajării teritoriului	15
IV.2	Structura instituțională a amenajării teritoriului și urbanismului	18
IV.3	Atribuțiile administrațiilor publice locale în amenajarea teritoriului	20
IV.4	Documentații de amenajarea teritoriului și urbanism.....	23
a)	Planul de amenajare a teritoriului național – PATN	23
b)	Planul de amenajare a teritoriului zonal – PATZ.....	26
c)	Planul de amenajare a teritoriului județean - PATJ.....	22
d)	Planul urbanistic general - PUG.....	22
e)	Planul urbanistic zonal - PUZ	24
f)	Planul urbanistic de detaliu - PUD.....	25
g)	Regulamentul general și local de urbanism	25
h)	Certificatul de urbanism.....	26
IV.5	Elaborarea, avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism ...	29
IV.6	Participarea populației la activitățile de amenajarea teritoriului și urbanism.....	31
IV.7	Modul de utilizare a PATJ Mureș în vederea întocmirii sau reactualizării planurilor urbanistice generale	32
V.	Dezvoltarea regională	33
V.1	Dezvoltarea regională în UE.....	33
a)	Obiectivele și principiile dezvoltării regionale în UE.....	33
b)	Instrumentele financiare ale dezvoltării regionale în UE.....	34
c)	Implementarea politicii regionale a UE în România	36
V.2	Dezvoltarea regională în România.....	38
a)	Obiectivele și principiile dezvoltării regionale în România.....	38
b)	Instituții ale dezvoltării regionale în România	40
c)	Planul Național de Dezvoltare 2007-2013	40
VI.	Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială. România 2030	41
VII.	Glosar	48
VIII.	Extrase din PATN	64
IX.	Anexe.....	88
X.	Pagini de internet utile în domeniul amenajării teritoriului	102

Introducere

Acest ghid este scris în cadrul actualizării planului de amenajare a teritoriului județului Mureș. Ghidul se înscrie în șirul ghidurilor pe care diferitele instituții de stat sau organizații non-profit le-au redactat pentru a ajuta și ușura munca celor care lucrează în administrația publică locală. El se adresează în principal administrațiilor publice locale, dar poate fi interesant și acelor instituții și persoane a căror activitate influențează sau este influențată de amenajarea teritoriului județean. Ghidul cuprinde trei părți distincte: prima parte cuprinde aspectele esențiale și relevante pentru scopul propus ale amenajării teritoriului (definiții, documente europene și naționale, instrumente și îndrumări de utilizare a PATJ Mureș); a doua parte a ghidului se referă la un domeniu apropiat amenajării teritoriului, dezvoltarea regională (concepte, instituții și instrumente UE, instituții și instrumente ale dezvoltării regionale în România); în fine, partea a treia cuprinde obiectivele și prioritățile fundamentale formulate în Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială. România 2030. În afara celor trei câmpuri tematice de mai sus, am considerat util să includem în ghid și un glosar de termeni de amenajarea teritoriului. Ghidul nu se vrea exhaustiv și dat fiind faptul că se referă la diferite legislații este marcat de momentul redactării ei. Din această cauză vrem să atragem atenția celor care îl vor folosi să fie atenți la modificările posibile ale legislației.

I. Concepte cheie în amenajarea teritoriului

Sintagmele de amenajarea teritoriului, dezvoltarea teritorială, dezvoltarea regională sunt termeni des utilizați în zilele noastre, atât de practicieni, cât și de teoreticieni, de oamenii politici, de ziariști. Confuzia creată în acest domeniu este întărită și de existența a diferiți termeni legați de amenajarea teritoriului în diferitele limbi ale Uniunii Europene.

Conform experților **„amenajarea teritoriului** reprezintă definirea, formularea și realizarea scopurilor, obiectivelor, metodelor, instrumentelor concrete prin care se încearcă rezolvarea unor probleme privite ca și disfuncții în organizarea și funcționarea societății, atingerea unor forme de organizare a spațiului care sunt în concordanță cu așteptările populației. De asemenea, în sfera amenajării teritoriale este cuprinsă și crearea instituțiilor și legilor care asigură permanența și

consistența intervențiilor de amenajare, toate acestea contribuind la exercitarea funcției de control a societății asupra spațiului și componentelor acestuia”.¹

Termenii sinonimi cu amenajarea teritoriului, în diferitele limbi ale UE, sunt următoarele: planificarea – planning, care este un termen anglo-saxon; aménagement du territoire în Franța; ruimtelijke planning în Olanda; spatial land regional planning în Marea Britanie.²

La nivel european există câteva documente și glosare care conțin definirea conceptelor și traducerea acestora, majoritatea între engleză și franceză. De exemplu în glosarul CEMAT³ găsim următoarele definiții:⁴

1. Dezvoltare regională, **amenajarea teritoriului la nivel regional**⁵. Dezvoltarea regională este considerată ca și un proces de creștere a prosperității unei regiuni, cuprinzând și acele activități specifice care conduc la această creștere. Ea este axată asupra economiei, dar poate cuprinde și aspecte culturale și sociale. Amenajarea teritoriului la nivel regional este o dimensiune a planificării utilizării terenurilor („land-use planning”) care are ca scop organizarea infrastructurilor, a dezvoltării așezărilor și zonelor neconstruite la nivel regional. Amenajarea teritoriului contribuie la dezvoltarea regională, dar poate urmări și alte obiective, ca, de exemplu, dezvoltarea durabilă. Amenajarea teritoriului la nivel regional cuprinde în general activitățile de amenajare teritorială la nivel regional.
2. **Viziunea globală a amenajării teritoriale**⁶. Viziunea globală a amenajării teritoriale ia în considerare ansamblul factorilor care sunt susceptibili a influența dezvoltarea spațială a unui teritoriu, oricare ar fi natura lor (factori naturali ca și schimbarea climatică sau riscurile naturale, activitățile umane ca și cele legate de investiții private sau comportamente sociale/culturale, politici publice în diferite domenii etc.). Ea se interesează în mod particular

¹ Benedek József, **Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională**, Presa Universitară Clujeană, 2004, p.11.

² Benedek József, **Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională**, Presa Universitară Clujeană, 2004, p.11.

³ Conferința europeană a Miniștrilor responsabili cu amenajarea teritoriului. Vezi și în capitolul următor.

⁴ Definițiile care urmează sunt preluate din acest glosarul **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.77. cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe.

⁵ Le Développement régional / aménagement du territoire (au niveau régional)- în franceză / Regional development /regional planning - în engleză.

⁶ Approche globale de l'aménagement du territoire – în franceză/Comprehensive spatial development approach – în engleză.

de coerența politicilor sectoriale care au un efect clar asupra teritoriului în așa fel încât să asigure un nivel înalt al coeziunii teritoriale și să evite punctele slabe ca de exemplu lipsa sinergiilor sau efectele negative ale alocării nepotrivite a resurselor.

3. Amenajarea teritoriului⁷. Amenajarea teritoriului se referă la metodele aplicate de sectorul public pentru a influența atât repartitia persoanelor și activităților în spațiu la diferite nivele, cât și amplasarea diverselor infrastructuri și a zone naturale și de recreere. Activitățile de amenajare a teritoriului sunt realizate la diferite nivele administrative și guvernamentale (nivel local, regional sau național), iar activitățile de cooperare în acest domeniu sunt realizate și într-un cadru transfrontalier, transnațional și european.”

Relevantă pentru definiția conceptului de amenajare a teritoriului este și Carta europeană a amenajării teritoriului, cunoscută sub numele de Carta de la Torremolinos, adoptată la 20 mai 1983 de către CEMAT. Conform acesteia conceptul de **amenajare a teritoriului** este definit prin următoarele:

„8. Amenajarea teritorial/spațială conferă o exprimare geografică a politicilor economice, sociale, culturale și ecologice ale societății.

9. Ea este în același timp o disciplină științifică, o tehnică administrativă și o politică condusă ca o abordare interdisciplinară și cuprinzătoare îndreptată spre o dezvoltare regională echilibrată și spre o organizare fizică a spațiului realizată în conformitate cu o strategie globală.”⁸

Experții Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite subliniau că „deși ar fi de dorit să existe un set bine definit de termeni utilizați pentru amenajarea teritoriului, acești termeni sunt foarte dificili de definit, mai ales într-un cadru internațional, multidisciplinar și multilingv (...). Înțelesul multor termeni este definit în mod unic de legea națională, care poate să dea aceluiași termen, înțelesuri foarte diferite în țări diferite”.⁹

⁷ Aménagement du territoire-în franceză/Spatial planning-în engleză.

⁸ Consiliul Europei, **Carta europeană a amenajării teritoriului**, Conferința Europeană a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului, p.11.

⁹ Economic Commission for Europe Geneva, **Spatial Planning, Key Instrument for Development and Effective Governance, whit Special Reference to Countries in Transition**, United Nations, 2008, p.5.

II. Reglementări europene în domeniul amenajării teritoriului

Consiliul Europei și Uniunea Europeană sunt cele două mari organizații care la nivel european tratează într-o anumită măsură și problematicile legate de amenajarea teritoriului.

În cadrul Consiliului Europei entitatea care se ocupă cu amenajarea teritoriului este **CEMAT**, Conferința Europeană a Miniștrilor responsabili cu Amenajarea Teritoriului. CEMAT cuprinde miniștri a 47 de țări membre CE care au ca obiectiv dezvoltarea durabilă a teritoriului European.¹⁰ Prima Conferință europeană, primul CEMAT, de acest gen a avut loc în 1970 la Bonn, iar pe parcursul anilor au fost adoptate mai multe documente relevante pentru amenajarea teritoriului. Dintre acestea amintim:

- Carta Europeană a amenajării teritoriului, Carta de la Torremolinos, 1983, care a devenit Recomandarea (84)2 a Comitetului de Miniștri al CE.
- Principiile directoare pentru dezvoltarea durabilă a teritoriului continentului european, care a devenit Recomandarea (2002) 1 a Comitetului de Miniștri al CE.¹¹

Carta Europeană a amenajării teritoriului, Carta de la Torremolinos, conține o definiție a amenajării teritoriale (redată în capitolul anterior), caracteristicile și obiectivele amenajării teritoriului. Conform Cartei amenajarea teritoriului ar trebui să fie un proces:

- **Democratic** – trebuie condusă într-un mod care să asigure participarea locuitorilor implicați și ai reprezentanților lor politici.
- **Cuprinzător** – trebuie să asigure coordonarea diferitelor politici sectoriale și să le integreze într-o abordare globală.
- **Funcțional** – trebuie să țină cont de conștiința regională bazată pe valori, cultură și interese comune care uneori depășesc hotarele administrative și teritoriale, ținând în același timp cont de înțelegerile instituționale.

¹⁰ http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/Policies/CEMAT/cemat_pres_en.asp#TopOfPage, vizitată ultima dată în decembrie 2008.

¹¹ Conseil de l'Europe, **CEMAT**, 2003, p.4.

- **Orientat pe termen lung** – trebuie să analizeze și să ia în considerare tendințele pe termen lung și evoluția fenomenelor și intervențiilor din domeniul social, cultural, ecologic și al mediului.¹²

Tot conform Cartei **obiectivele fundamentale ale amenajării teritoriale** sunt următoarele:

- dezvoltarea socio-economică echilibrată a regiunilor,
- îmbunătățirea calității vieții,
- gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului,
- folosirea rațională a terenului.¹³

Documentul „**Principii directoare pentru dezvoltarea teritorială durabilă a continentului european**”, adoptat în 2000 la Hanovra de CEMAT, definește un set de zece principii pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a teritoriului european:

- Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio-economice echilibrate și de îmbunătățire a competitivității.
- Promovarea încurajării dezvoltării generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate.
- Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate.
- Facilitarea accesului la informație și cunoaștere.
- Reducerea degradării mediului.
- Valorificarea și protecția resurselor și patrimoniului natural.
- Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare.
- Dezvoltarea resurselor energetice în menținerea securității.
- Promovarea unui turism de calitate și durabil.
- Limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale.”¹⁴

¹² Consiliul European, **Carta europeană a amenajării teritoriului**, Conferința europeană a Miniștrilor responsabili cu Amenajarea Teritoriului, p.11, www.mdpl.ro vizitat ultima dată în decembrie 2008.

¹³ Idem, p.12-13.

La nivelul **Uniunii Europene** discuțiile despre amenajarea teritoriului, despre competențele Comunității în acest domeniu au început în 1989. Pornind de la discutarea problematicei legate de amenajarea teritoriului, Uniunea a ajuns în timp la discutarea conceptului de coeziune teritorială.¹⁵ În prezent¹⁶ putem defini trei mari etape și trei documente relevante redactate în cadrul UE referitoare la amenajarea teritoriului și coeziunea teritorială:

- 1. Schema de dezvoltare a spațiului comunitar, adoptat în 1999.**
- 2. Agenda Teritorială a UE, adoptat în 2007.**
- 3. Cartea verde despre coeziunea teritorială, lansată în 2008.**¹⁷

Conform lui Philippe Doucet, chiar dacă prima reuniune privind amenajarea teritoriului din cadrul CEMAT a avut loc în 1970, acesta nu a avut efecte politice notabile. Din această cauză „delegațiile olandeze și franceze ale CEMAT au vrut să introducă dezbateră pe acest subiect la nivelul Comunității Europene, știind că implicațiile atât politice cât și bugetare ar fi altele dacă Comunitatea s-ar ocupa de această chestiune”.¹⁸ Prima întâlnire informală a Miniștrilor responsabili cu amenajarea teritoriului din Comunitatea Europeană a avut loc în 1989 la Nantes, iar timp de aproape zece ani Comunitatea a dezbătut problematica amenajării teritoriului.

Documentul „**Schema de dezvoltare a spațiului comunitar. Spre o dezvoltare spațială echilibrată și durabilă a teritoriului Uniunii Europene**” (SDSC în continuare) a fost adoptat la Consiliul informal al Miniștrilor responsabili de amenajarea teritoriului, în 1999, la Potsdam. De atunci acest document constituie baza amenajării teritoriului din UE. Conform președenției germane a Consiliului

¹⁴ Consiliul Europei, CEMAT, **Principii directoare pentru dezvoltarea durabilă a continentului european**, pp.10-13, CEMAT (2000) 2, www.coe.int vizitat ultima dată în decembrie 2008.

¹⁵ Pentru o descriere detaliată a acestui proces vezi Doucet Philippe, **Cohésion territoriale de l'Union Européenne – la gestation ambiguë d'un ambitieux projet politique**, www.urbanistes.com, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

¹⁶ În februarie 2009.

¹⁷ Présidence Française de l'Union Européenne, **La cohésion au service des territoires**, Dossier de presse, Réunion informelle des ministres de l'Aménagement du territoire et de la Politique de Cohésion, 26 novembre 2008 ; p .5.

¹⁸ Doucet Philippe, **Cohésion territoriale de l'Union Européenne – la gestation ambiguë d'un ambitieux projet politique**, p.1, www.urbanistes.com, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

European din 1999 SDSC „...constituie un cadru de orientare politică pentru statele membre, pentru regiunile și colectivitățile lor locale, precum și pentru Comisia Europeană, în domeniile de competență respective.”¹⁹

SDSC enumeră și descrie acele politici ale Uniunii care au impact teritorial, acestea fiind: politica de concurență comunitară; rețele transeuropene; fondurile structurale; politici agricole comune; politici de mediu; cercetare, tehnologie și dezvoltare; activitățile de credit ale Băncii Europene de Investiții.²⁰ SDSC propune obiective care să fie luate în calcul de toate autoritățile care au competențe în dezvoltarea spațială, iar aceste obiective sunt următoarele:

1. Dezvoltarea unui sistem urban policentric și echilibrat și o nouă relație oraș-mediul rural, pentru a reduce astfel clivajul de dezvoltare dintre sat și oraș.

2. Promovarea de scheme de transport și comunicații integrate, care să favorizeze dezvoltarea policentrică a teritoriului UE, ceea ce reprezintă un preambul important pentru o integrare activă a orașelor și regiunilor europene în UEM. Vor fi dezvoltate treptat posibilități de acces la infrastructuri și la cunoaștere ceea ce presupune găsirea unor soluții adecvate în funcție de regiune.

3. Dezvoltarea și prezervarea naturii și patrimoniului cultural printr-o gestionare prudentă. Aceasta contribuie și la păstrarea și dezvoltarea identității regionale, precum și la menținerea diversității naturale și culturale a regiunilor și orașelor UE în era mondializării.²¹

La mijlocul anilor 90 apare un nou concept, cel de **coeziune teritorială**. Adunarea Regiunilor Europene (ARE) reușește să introducă o referință la coeziunea teritorială în Tratatul de la Amsterdam. Acest concept este preluat și de Comisia

¹⁹ Comisia Europeană, **Schema de dezvoltare a spațiului comunitar, spre o dezvoltare spațială echilibrată și durabilă a teritoriului Uniunii Europene**, lucrare realizată în cadrul CDCAS, 2003 București, p.2., www.mdlpl.ro, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

²⁰ Comisia Europeană, **Schema de dezvoltare a spațiului comunitar, spre o dezvoltare spațială echilibrată și durabilă a teritoriului Uniunii Europene**, lucrare realizată în cadrul CDCAS, 2003 București, p.14-19., www.mdlpl.ro, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

²¹ Comisia Europeană, **Schema de dezvoltare a spațiului comunitar, spre o dezvoltare spațială echilibrată și durabilă a teritoriului Uniunii Europene**, lucrare realizată în cadrul CDCAS, 2003 București, p.21., www.mdlpl.ro, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

Europeană în al doilea raport asupra coeziunii economice și sociale din 2001, când un capitol întreg este consacrat coeziunii teritoriale.²²

Următorul document relevant pentru Ghidul nostru, „**Agenda teritorială a Uniunii Europene. Spre o Europă mai competitivă și durabilă a regiunilor diverse**”, reflectă preocupările de mai sus. Documentul a fost elaborat cu ocazia reuniunii informale a Miniștrilor europeni responsabili cu Dezvoltarea Urbană și Coeziunea Teritorială, în 2007, la Leipzig. Agenda Teritorială constituie un cadru politic orientat spre acțiune și reia obiectivele stabilite în SDSC.²³ Documentul stabilește următoarele priorități ale dezvoltării teritoriale în UE:

- Consolidarea dezvoltării policentrice și a inovării prin crearea unor rețele de regiuni urbane și orașe.
- Noi forme de parteneriat și guvernanță teritorială între zonele rurale și cele urbane.
- Promovarea grupurilor de activități (clustere) regionale de concurență și inovare în Europa.
- Sprijinirea consolidării și extinderii rețelelor transeuropene.
- Promovarea gestionării transeuropene a riscului, inclusiv în cazul impactului schimbărilor climatice.
- Consolidarea structurilor ecologice și a resurselor culturale, ca valoare adăugată pentru dezvoltarea economică.²⁴

Comisia Europeană a lansat la sfârșitul anului 2008 documentul „**Carte verde privind coeziunea teritorială. Transformarea diversității teritoriale într-un avantaj**”, prin care se lansează o dezbatere asupra conceptului de coeziune

²² Doucet Philippe, **Cohésion territoriale de l'Union Européenne – la gestation ambigue d'un ambitieux projet politique**, p.5-6, www.urbanistes.com, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

²³ *, **Agenda Teritorială a Uniunii Europene**, Reuniunea informală a miniștrilor europeni responsabili cu dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială, Leipzig, mai 2007, EU 2007, pp.2-4.

²⁴ *, **Agenda Teritorială a Uniunii Europene**, Reuniunea informală a miniștrilor europeni responsabili cu dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială, Leipzig, mai 2007, EU 2007, pp.5-7.

teritorială.²⁵ Comisia enumeră șase seturi de întrebări care trebuie dezbătute, printre care cea referitoare la definiția cea mai adecvată a conceptului de coeziune teritorială.²⁶

²⁵ Comisia Comunităților Europene, Comunicare din partea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social, **Cartea verde privind coeziunea teritorială, Transformarea diversității teritoriale într-un avantaj**, 2008, p.5, www.mdlpl.ro, vizitat ultima dată în decembrie 2008.

²⁶ Consultarea publică se termină în februarie 2009.

III. Amenajarea teritoriului în România

IV.1 Conținutul conceptului de amenajarea teritoriului în România, obiectivele amenajării teritoriului

După cum am menționat în capitolul II, conținutul concret al conceptului de amenajare a teritoriului într-o țară anume se poate preciza doar pe baza legislației aferente. În România legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul²⁷ mai întâi definește gestionarea spațială a teritoriului ca să poată defini amenajarea teritoriului în felul următor:²⁸

- **Gestionarea spațială a teritoriului țării** constituie o activitate obligatorie, continuă și de perspectivă, desfășurată în interesul colectivităților care îl folosesc, în concordanță cu valorile și aspirațiile societății și cu cerințele integrării în spațiul european.
- **Gestionarea spațială a teritoriului** asigură indivizilor și colectivităților dreptul de folosire echitabilă și responsabilitatea pentru o utilizare eficientă a teritoriului.
- **Gestionarea se realizează prin intermediul amenajării teritoriului** și al urbanismului, care constituie ansambluri de activități complexe de interes general ce contribuie la dezvoltarea spațială echilibrată, la protecția patrimoniului natural și construit, la îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile urbane și rurale, precum și la asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, național și european.

În activitatea de amenajare a teritoriului și urbanism trebuie respectate următoarele principii: autonomia locală, parteneriatul, transparența, descentralizarea serviciilor publice, participarea populației la procesul de luare a deciziilor, dezvoltare durabilă.²⁹ Este interesant că legea oferă și o definiție a dezvoltării durabile: deciziile generației prezente trebuie să asigure dezvoltarea, fără a compromite dreptul generațiilor viitoare la existență și dezvoltare proprie.³⁰

²⁷ Versiunea actualizată la 16/09/2008.

²⁸ Articolul 2 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

²⁹ Articolul 5 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³⁰ Articolul 5 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

Legea 215/2001 definește obiective principale atât pentru amenajarea teritoriului cât și pentru urbanism. **Obiectivele amenajării teritoriului** sunt următoarele:³¹

- dezvoltarea economică și socială echilibrată a regiunilor și zonelor, cu respectarea specificului acestora;
- îmbunătățirea calității vieții oamenilor și colectivităților umane;
- gestionarea responsabilă a resurselor naturale, cu protecția mediului și a peisajului cultural;
- utilizarea rațională a teritoriului;
- conservarea și dezvoltarea diversității culturale.

Obiectivele activităților de urbanism sunt definite astfel:³²

- îmbunătățirea condițiilor de viață prin eliminarea disfuncționalităților, asigurarea accesului la infrastructuri, servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;
- crearea condițiilor pentru satisfacerea cerințelor speciale ale copiilor, vârstnicilor și ale persoanelor cu handicap;
- utilizarea eficientă a terenurilor, în acord cu funcțiunile urbanistice adecvate; extinderea controlată a zonelor construite;
- protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural;
- asigurarea calității cadrului construit, amenajat și plantat din toate localitățile urbane și rurale;
- protejarea localităților împotriva dezastrelor naturale.

Menționăm că articolul 14 al legii 350/2001 definește activitățile principale de amenajare a teritoriului și urbanism, care constau în transpunerea la nivelul întregului teritoriu național a strategiilor, politicilor și programelor de dezvoltare durabilă în profil teritorial, precum și urmărirea

³¹ Articolul 9, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³² Articolul 13, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

aplicării acestora în conformitate cu documentațiile de specialitate legal aprobate. În același timp legea 350/2001 consideră a fi activități conexe ale amenajării teritoriului și urbanismului următoarele:³³

- cercetarea în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, și elaborarea studiilor de fundamentare a strategiilor, politicilor și documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;
- constituirea, întreținerea, extinderea și dezvoltarea bazei de date și documente;
- elaborarea strategiilor și politicilor în domeniu;
- avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;
- elaborarea de acte cu caracter normativ sau de normative în domeniu;
- monitorizarea și controlul privind transpunerea în fapt a strategiilor, politicilor, programelor și operațiunilor de amenajare a teritoriului și de urbanism.

IV.2 Structura instituțională a amenajării teritoriului și urbanismului

La **nivel național** activitatea de amenajare a teritoriului și urbanism este coordonată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței. Acesta exercită controlul statului privind aplicarea prevederilor cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism.³⁴ În același timp la nivel național se constituie **Comisia Națională de Dezvoltare Teritorială** pentru fundamentarea deciziilor Ministerului în acest domeniu. Conform legii, această Comisie este un organism științific, consultativ și de avizare, fără personalitate juridică, formată din funcționari publici și specialiști atestați în domeniu. Nominalizările pentru a deveni membru în această Comisie se fac de către următorii:

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței;
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii;
- Ministerul Mediului;

³³ Articolul 15, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³⁴ Articol 35, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

- Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național;
- Ministerul Administrației și Internelor;
- Ministerul Educației, Cercetării și Inovării;
- Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale;
- Registrul Urbaniștilor din România;
- Ordinul Arhitecților din România;
- Asociația arhitecților-șefi de municipii;
- Asociația arhitecților-șefi de județe;
- universități și institute de cercetare cu profil de planificare urbană și teritorială, amenajarea teritoriului, urbanism, arhitectură, dezvoltare, protecția mediului și alte profiluri conexe domeniului.³⁵

La **nivelul consiliilor județene, consiliilor municipale, consiliilor orășenești**, în cadrul aparatului propriu funcționează structuri specializate în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului. Aceste structuri sunt conduse de arhitectul-șef al județului, municipiului sau orașului.³⁶

În același timp, la aceste nivele se constituie **Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism** care are ca scop îmbunătățirea calității deciziilor referitoare la dezvoltarea spațială durabilă. Aceste comisii se află în coordonarea președinților consiliilor județene, respectiv a primarilor de municipii și orașe. Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism este un organ consultativ, care are atribuții de avizare, expertizare tehnică și consultanță.³⁷ Ea avizează din punct de vedere tehnic documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, precum și studiile de fundamentare sau cercetările prealabile. Avizele date de comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism se supun deliberării și aprobării consiliului județean, respectiv celui local, după caz.³⁸

Această comisie este formată din specialiști în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, componența sa fiind aprobată de consiliul județean, consiliul local municipal, consiliul orășenesc. Propunerile pentru a deveni membru sunt făcute de președintele consiliului județean, respectiv de primar, pe baza recomandărilor asociațiilor profesionale din domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, construcțiilor, instituțiilor de învățământ superior și ale arhitectului-șef.³⁹

³⁵ Articolul 35¹/1 și articolul 35¹/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³⁶ Articol 36, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³⁷ Articol 37/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³⁸ Articol 37/4 și 37/5, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

³⁹ Articol 37/2 și 37/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

IV.3 Atribuțiile administrațiilor publice locale în amenajarea teritoriului

Literatura de specialitate consideră că „amenajarea teritoriului și urbanismul reprezintă activități de bază ale administrației publice”.⁴⁰ Amenajarea teritoriului se desfășoară pe tot teritoriul țării, articolul trei al legii 350/2001⁴¹ precizând că: activitatea de amenajare a teritoriului trebuie să fie: globală, urmărind coordonarea diferitelor politici sectoriale într-un ansamblu integrat; funcțională, trebuind să țină seama de cadrul natural și construit bazat pe valori de cultură și interese comune; prospectivă, trebuind să analizeze tendințele de dezvoltare pe termen lung a fenomenelor și intervențiilor economice, ecologice, sociale și culturale și să țină seama de acestea în aplicare; democratică, asigurând participarea populației și a reprezentanților ei politici la adoptarea deciziilor. Iar scopul amenajării teritoriului este armonizarea la nivelul întregului teritoriu a politicilor economice, sociale, ecologice și culturale, stabilite la nivel național și local pentru asigurarea echilibrului în dezvoltarea diferitelor zone ale țării, urmărindu-se creșterea coeziunii și eficienței relațiilor economice și sociale dintre acestea.⁴² Spre deosebire de amenajarea teritoriului, urbanismul cuprinde doar teritoriul localităților, legea 350/2001⁴³ precizând în articolul 10 că: urbanismul are ca principal scop stimularea evoluției complexe a localităților, prin realizarea strategiilor de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung.⁴⁴

Consiliul Județean are următoarele atribuții legate de amenajarea teritoriului:

- coordonarea activității de amenajare a teritoriului și de urbanism la nivel județean⁴⁵
- stabilirea orientărilor generale privind amenajarea teritoriului și organizarea și dezvoltarea urbanistică a localităților, pe baza planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism. În acest scop coordonează activitatea consiliilor locale și le acordă asistență tehnică de specialitate.⁴⁶

⁴⁰ Trăilescu Anton, **Drept administrativ**, C.H.Beck, 2008, p.255.

⁴¹ Versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁴² Articolul 7 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁴³ Versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁴⁴ Trăilescu Anton, **Drept administrativ**, C.H.Beck, 2008, p.256.

⁴⁵ Articolul 21 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁴⁶ Articolul 22/1 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

- asigurarea preluării prevederilor cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, regional și zonal în cadrul documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru teritoriile administrative ale localităților din județ⁴⁷
- asigurarea elaborării Planului de amenajare a teritoriului județean, a planurilor zonale de amenajare a teritoriului care sunt de interes județean și aprobă aceste planuri⁴⁸.

Este important de știut că conform legii Consiliul Județean poate solicita consiliilor locale elaborarea sau actualizarea unei documentații de amenajare a teritoriului sau de urbanism, pentru a asigura aplicarea prevederilor cuprinse în programele de dezvoltare ale județului. În acest sens Consiliul Județean transmite consiliului local o solicitare însoțită de expunerea de motive și termenul fixat pentru elaborarea/modificarea documentației.⁴⁹

În exercitarea atribuțiilor sale Consiliul Județean:⁵⁰

- stabilește, pe baza avizului, pentru consiliile locale implicate proiectele de organizare și amenajare a teritoriului, și de dezvoltare urbanistică generală a unităților administrativ-teritoriale componente;
- urmărește realizarea acestora în cooperare cu autoritățile administrației publice locale implicate.

Consiliul Local ea are următoarele atribuții legate de amenajarea teritoriului:

- coordonează și răspunde de întreaga activitatea de urbanism de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale,⁵¹
- asigură respectarea prevederilor cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate⁵².

Legea precizează că între Consiliul Local și Consiliul Județean există o cooperare în ceea ce privește activitatea de amenajare și urbanism, iar Consiliul Local cooperează în procesul de întocmire

⁴⁷ Articolul 22/2 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁴⁸ Articolul 22/2 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁴⁹ Articolul 23 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁵⁰ Articolul 91/3/e din legea 215/2001 al administrației publice locale.

⁵¹ Articolul 25, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁵² Articolul 25 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

a programului de dezvoltare urbanistică a localităților și cu instituții, agenți economici, ONG-uri de interes național, județean sau local.⁵³

În exercitarea atribuțiilor Consiliului Local acesta avizează sau aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism ale localităților.⁵⁴ **Primarul** în exercitarea atribuțiilor lui asigură elaborarea planurilor urbanistice, le supune aprobării consiliului local și acționează pentru respectarea prevederilor acestora.⁵⁵

IV. 4 Documentații de amenajare a teritoriului și de urbanism

Conform legii documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism sunt următoarele: planuri de amenajare a teritoriului; planuri de urbanism; regulamentul general de urbanism; regulamentele locale de urbanism.⁵⁶ Prin documentații de amenajare a teritoriului înțelegem planul de amenajare a teritoriului național, planul de amenajare a teritoriului zonal, planul de amenajare a teritoriului județean⁵⁷, aceste documentații cuprinzând propuneri cu caracter director⁵⁸. Trebuie subliniat că prevederile cu caracter director cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului aprobate sunt obligatorii pentru toate autoritățile administrației publice iar cele cu caracter de reglementare, pentru toate persoanele fizice și juridice.⁵⁹

Legea specifică foarte clar legătura dintre documentațiile de amenajare a teritoriului și cele de urbanism prin articolul 44/2 conform căruia documentațiile de urbanism transpun la nivelul localităților urbane și rurale propunerile cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean. Aceste documentații de urbanism se referă la localități urbane și rurale, reglementează utilizarea terenurilor și condițiile de ocupare a acestora cu construcții, stabilind reguli ce se aplică direct asupra localităților și părților din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale, constituind elemente de fundamentare obligatorii pentru eliberarea certificatelor de urbanism.⁶⁰

⁵³ Articolul 25/2 și 26 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁵⁴ Articol 36/5/c din legea 215/2001 al administrației publice locale.

⁵⁵ Articol 61/5/f din legea 215/2001 al administrației publice locale.

⁵⁶ Articol 39/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁵⁷ Articol 40, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁵⁸ Articol 39/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁵⁹ Articol 39/4, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁶⁰ Articol 44/1 și 44/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

Prin documentații de urbanism înțelegem, conform legii: planul urbanistic general și regulamentul local aferent acestuia; planul urbanistic zonal și regulamentul local aferent acestuia; planul urbanistic de detaliu.⁶¹ Documentațiile de urbanism cuprind reglementări operaționale.⁶²

a) Planul de amenajare a teritoriului național – PATN

Planul de amenajare a teritoriului național este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței care este autoritatea administrației publice centrale pentru planificare teritorială, amenajarea teritoriului și urbanism.⁶³ Totodată Ministerul este cel care elaborează regulamentul general de urbanism și planul de amenajare a teritoriului regional, acest plan fundamentând planurile de dezvoltare regionale.

Conform legii, PATN are caracter director, reprezentând sinteza programelor strategice sectoriale pe termen mediu și lung și cuprinde șapte secțiuni, acestea fiind următoarele: căi de comunicație; ape; zone protejate, rețeaua de localități; zone de risc natural; turismul; dezvoltarea rurală.⁶⁴ Aceste secțiuni sunt de fapt legi separate care reglementează tematicile respective. În momentul actual⁶⁵ sunt elaborate și adoptate următoarele: rețele de transport (legea 363/2006); apă (legea 171/1997); zone protejate (legea 5/2000); rețeaua de localități (legea 351/2001); zone de risc natural (legea 575/2001).⁶⁶ Planul de amenajare a teritoriului național și secțiunile sale sunt **obligatorii** pentru celelalte planuri de amenajare a teritoriului.⁶⁷

Legea 363/2006, secțiunea I a PATN, rețelele de transport, cuprinde direcțiile de dezvoltare ale infrastructurii de transport, nominalizând în anexe următoarele categorii de obiective: autostrăzi, drumuri expres sau cu patru benzi, coridoare paneuropene, poduri noi, linii de căi ferate convenționale, linii de căi ferate de interes local, căi navigabile la care se vor executa lucrări de amenajări, aeroporturi la care se vor executa lucrări de modernizare, etc.

Legea 171/1997, secțiunea II a PATN, apă, cuprinde lucrări de interes național și de utilitate publică, nominalizând în anexe: aducțiuni importante pentru îmbunătățirea cu apă potabilă, lucrări

⁶¹ Articol 45 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁶² Articol 39/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁶³ Articol 18, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁶⁴ Articol 41, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁶⁵ Decembrie 2008.

⁶⁶ Sunt în curs de elaborare conform paginii de internet al ministerului infrastructura pentru educații și zonele naturale, turism. Pagină vizitată în decembrie 2008.

⁶⁷ Articol 41/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

hidroedilitare, zone cu disfuncționalități mari în alimentarea cu apă și/sau canalizare care necesită lucrări, apă pentru industrie, apă pentru irigații, etc.

Legea 5/2000, secțiunea III a PATN, zone protejate, evidențiază zonele naturale protejate de interes național și în același timp identifică valorile de patrimoniu cultural național care necesită instituirea de zone protejate.⁶⁸

Legea 351/2000, secțiunea IV a PATN, rețeaua de localități, cuprinde printre altele: ierarhizarea localităților; indicatorii cantitativi și calitativi minimali de definirea a localităților urbane etc..

Legea 575/2001, secțiunea V a PATN, zone de risc natural, cuprinde printre altele: nominalizarea unităților administrativ-teritoriale urbane care sunt în zone cu intensitate seismică de minimum VII; unități administrativ-teritoriale afectate de inundații; unități administrativ-teritoriale afectate de alunecări de teren.

b) Planul de amenajare a teritoriului zonal – PATZ

Planul de amenajare a teritoriului zonal se întocmește pentru soluționarea unor probleme specifice unor teritorii. Aceste teritorii pot fi, conform legii, următoarele:

- intercomunale sau interorășenești, compuse din comune și orașe,
- interjudețene, care conțin părți din județe, sau județe întregi,
- regionale, care sunt compuse din mai multe județe.⁶⁹

Prevederile planului de amenajare a teritoriului zonal trebuie introduse în planurile de amenajare a teritoriilor județene respective.

Legea obligă de asemenea localitățile cu statut de municipiu sau de oraș ca începând din 1 ianuarie 2011 să dețină un plan de amenajare a teritoriului zonal periurban. Acest plan va constitui fundamentarea întocmirii planului urbanistic general.⁷⁰

⁶⁸ Articol 2, legea 6/2000.

⁶⁹ Articol 43/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁷⁰ Articol 43/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

c) Planul de amenajare a teritoriului județean - PATJ

Planul de amenajare a teritoriului județean, a cărui elaborare este - după cum am văzut -, de competența Consiliului Județean, este obligatoriu pentru celelalte planuri de amenajare a teritoriului și de urbanism. PATJ are caracter director și reprezintă expresia spațială a programului de dezvoltare socio-economică a județului. Fiecare județ are, conform legii, obligativitatea de a deține un plan de amenajare a teritoriului județean și de a-l reactualiza la fiecare 5-10 ani. Planul de amenajare a teritoriului județean trebuie corelat cu următoarele planuri și programe: PATN, planul de amenajare a teritoriului zonal, programele sectoriale ale guvernului, programe de dezvoltare.⁷¹

d) Planul urbanistic general – PUG

Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să dețină un plan urbanistic general care să fie actualizat la un interval de timp de cel mult zece ani. Acest plan constituie baza legală pentru realizarea acțiunilor și programelor de dezvoltare.⁷²

Legea definește conținutul PUG-lui stabilind faptul că trebuie să conțină reglementări pe termen scurt cu privire la următoarele subiecte:

- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- delimitarea zonelor afectate de servituți publice;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare.
- formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate;

⁷¹ Articol 42 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁷² Articol 46/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008

- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.⁷³

În același timp, planul urbanistic general trebuie să cuprindă reglementări pe termen mediu și lung cu privire la următoarele aspecte:

- evoluția în perspectivă a localității;
- direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone.
- lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.⁷⁴

Legea specifică și faptul că planul urbanistic general trebuie elaborat pe baza strategiei de dezvoltare a localității și trebuie corelat cu bugetul și programele publice ale localității. Prin PUG se pot identifica zone cu reglementări care nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot acorda derogări.⁷⁵ Aceste reglementări trebuie formulate în Regulamentul local de urbanism aferent PUG.⁷⁶

⁷³ Articol 46/2 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008

⁷⁴ Articol 46/3 legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁷⁵ Articol 46/4 și 46/5, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁷⁶ Articol 48/5, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

e) Planul urbanistic zonal - PUZ

Planul urbanistic zonal coordonează dezvoltarea urbanistică integrată a unor zone din localitate și corelează programele de dezvoltare urbană integrată a zonei cu PUG.⁷⁷ Elaborarea unui astfel de plan este obligatorie pentru zonele centrale ale localităților și pentru zonelor protejate și de protecție a monumentelor, a complexelor de odihnă și agrement, a parcurilor industriale, a parcelărilor.⁷⁸ Autoritățile publice pot stabili și alte zone pentru care în mod obligatoriu se întocmesc planuri urbanistice zonale, acest lucru făcându-se de regulă prin PUG.⁷⁹ Trebuie subliniat că aceste planuri urbanistice zonale nu pot fi modificate conform legii prin alte planuri urbanistice zonale care tratează părți din acesta, modificările admise stabilindu-se doar prin planul urbanistic de detaliu neputând modifica caracterul general al zonei.⁸⁰ Acestor prevederi se adaugă și următorul: este interzis promovarea planurilor urbanistice zonale cu scop declarat de promovare a unui anumit proiect de investiții.⁸¹

Conținutul planului urbanistic zonal este reglementat prin lege, el urmând să cuprindă reglementări referitoare la următoarele aspecte:

- organizarea rețelei stradale;
- organizarea arhitectural-urbanistică în funcție de caracteristicile structurii urbane;
- modul de utilizare a terenurilor;
- dezvoltarea infrastructurii edilitare;
- statutul juridic și circulația terenurilor;
- protejarea monumentelor istorice.⁸²

⁷⁷ Articol 47/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁷⁸ Articol 47/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁷⁹ Articol 47/3 și 47/4, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸⁰ Articol 47/3/5, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸¹ Articol 47/3/6, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸² Articol 47/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

f) Planul urbanistic de detaliu – PUD

Prin Planul urbanistic de detaliu se asigură condițiile de amplasare, dimensionare, conformare și servire edilitară a unuia sau mai multor obiective, pe una sau mai multe parcele adiacente, în corelare cu vecinătățile imediate.⁸³

Planul urbanistic de detaliu cuprinde reglementări referitoare la următoarele:

- asigurarea accesibilității și racordarea la rețelele edilitare;
- permisivități și constrângeri urbanistice privind volumele construite și amenajările;
- relațiile funcționale și estetice cu vecinătatea;
- compatibilitatea funcțiunilor și conformarea construcțiilor, amenajărilor și plantațiilor;
- regimul juridic și circulația terenurilor și construcțiilor.⁸⁴

Planul urbanistic de detaliu se elaborează în următoarele condiții:

- pentru reglementarea amănunțită a prevederilor PUG;
- pentru reglementarea amănunțită a prevederilor PUZ;
- pentru stabilirea condițiilor de construire.⁸⁵

g) Regulamentul general și local de urbanism

Regulamentul general de urbanism stă la baza elaborării planurilor de urbanism, și regulamentelor locale de urbanism fiind un sistem de norme tehnice, juridice și economice.⁸⁶

Regulamentele locale de urbanism cuprind și detaliază prevederile PUG (în cazul celei aferente planului urbanistic general) și PUZ (în cazul celei aferente planului urbanistic zonal) referitoare la modul concret de utilizare a terenurilor, precum și de amplasare, dimensionare și realizare a volumelor construite, amenajărilor și plantațiilor.⁸⁷

⁸³ Articol 48/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸⁴ Articol 48/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸⁵ Articol 48/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸⁶ Articol 49/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸⁷ Articol 49/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

h) Certificatul de urbanism

În subcapitolele anterioare am parcurs documentațiile de amenajare a teritoriului și cele de urbanism, conținutul și scopul acestora. După aprobarea acestora aplicarea lor se face prin eliberarea certificatului de urbanism.⁸⁸

Legea **definește certificatul de urbanism** ca acel act de informare prin care autoritatea administrației publice județene sau locale face cunoscute regimul juridic, economic și tehnic al imobilelor și condițiile necesare în vederea realizării unor investiții, tranzacții imobiliare ori a altor operațiuni imobiliare, potrivit legii.⁸⁹

Acest **certificat de urbanism este obligatoriu** în următoarele situații:

- adjudecarea prin licitație a lucrărilor de proiectare și de execuție a lucrărilor publice;
- pentru întocmirea documentațiilor cadastrale de comasare, respectiv de dezmembrare a bunurilor imobile în cel puțin 3 parcele.⁹⁰

Solicitarea **certificatului de urbanism este facultativă** în cazul vânzării sau cumpărării de imobile. În acest caz certificatul de urbanism cuprinde informații privind consecințele urbanistice ale operațiunii juridice.⁹¹

Conform legii **certificatul de urbanism se eliberează** la solicitarea oricărei persoane fizice sau juridice interesate în cunoașterea datelor și a reglementărilor cărora îi este supus respectivul bun imobil.⁹² În acest fel pentru aceea aceeași parcelă se pot elibera mai multe certificate de urbanism, dar conținutul acestora trebuie să fie aceleași pentru toți solicitanții.⁹³

Trebuie subliniat că pentru emiterea certificatului de urbanism nu este necesară solicitarea actului de proprietate asupra imobilului⁹⁴ și acesta nu conferă dreptul de executare a lucrărilor de construire, amenajare sau plantare.⁹⁵ Dar în mod obligatoriu se menționează în certificatul de urbanism scopul eliberării sale.⁹⁶

Referitor la **eliberarea certificatului de urbanism**, legea precizează următoarele:

⁸⁸ Articol 28, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁸⁹ Articol 29/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹⁰ Articol 29/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹¹ Articol 29/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹² Articol 29/3, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹³ Articol 30, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹⁴ Articol 30, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹⁵ Articol 29/4, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹⁶ Articol 29/5, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

- se emite de aceleași autorități ale administrației publice locale care emit autorizațiile de construire;
- se eliberează în cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii;
- durata de valabilitate se stabilește de către emitent în raport cu importanța zonei și a investiției.⁹⁷

Pot exista cazuri în care prin cererea de emitere a certificatului de urbanism se solicită o **modificare de la prevederile documentațiilor de urbanism** aprobate sau cazuri în care condițiile specifice ale amplasamentului ori natura obiectivelor de investiții impun o modificare. În acest caz autoritatea publică locală are dreptul ca prin certificatul de urbanism:

- să respingă în mod justificat cererea;
- să solicite elaborarea unui plan urbanistic zonal numai în baza unui aviz prealabil de oportunitate întocmit de către structura specializată condusă de arhitectul-șef și aprobat de către consiliul local;
- să solicite elaborarea unui plan urbanistic de detaliu.⁹⁸

Prin avizul menționat mai sus se stabilesc următoarele:

- teritoriul care urmează să fie reglementat prin PUZ;
- categoria/categoriile funcțională/funcționale a/ale dezvoltării și eventualele servituți;
- reglementări obligatorii sau dotări de interes public necesare.⁹⁹

Dacă s-a solicitat elaborarea unui plan urbanistic zonal sau plan urbanistic de detaliu atunci aceștia, conform legii, pot modifica în felul următor planul urbanistic general:

- prin PUZ se stabilesc reglementări noi cu privire la: regimul de construire, funcțiunea zonei, înălțimea maximă admisă, coeficientul de utilizare a terenului, procentul de ocupare a terenului, retragerea clădirilor față de aliniament și distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei;
- prin PUD se stabilesc reglementări noi numai cu privire la distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei.¹⁰⁰

⁹⁷ Articol 33, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹⁸ Articol 32/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

⁹⁹ Articol 32/1, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

¹⁰⁰ Articol 32/4, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

Certificatul de urbanism trebuie să cuprindă elemente privind:

- regimul juridic al imobilului;
- regimul economic al imobilului;
- regimul tehnic al imobilului.¹⁰¹

Legea definește pentru fiecare element conținutul acestuia. Astfel referitor la regimul juridic al imobilului trebuie să cuprindă următoarele elemente:

- dreptul de proprietate asupra imobilului și servituțile de utilitate publică care grevează asupra acestuia;
- situarea imobilului - teren și/sau construcțiile aferente - în intravilan sau în extravilan;
- prevederi ale documentațiilor de urbanism care instituie un regim special asupra imobilului - zone protejate, interdicții definitive sau temporare de construire -, dacă acesta este înscris în Lista cuprinzând monumentele istorice din România și asupra căruia, în cazul vânzării, este necesară exercitarea dreptului de preempțiune a statului potrivit legii, precum și altele prevăzute de lege.¹⁰²

Referitor la regimul economic al imobilului certificatul de urbanism trebuie să cuprindă următoarele elemente:

- folosința actuală, destinații admise sau neadmise;
- reglementări fiscale specifice localității sau zonei.¹⁰³

Referitor la regimul tehnic al imobilului certificatul de urbanism trebuie să cuprindă următoarele elemente:

- procentul de ocupare a terenului;
- coeficientul de utilizare a terenului;
- dimensiunile minime și maxime ale parcelelor;
- echiparea cu utilități;
- edificabil admis pe parcelă;
- circulații și accese pietonale și auto;
- parcaje necesare;
- alinierea terenului și a construcțiilor față de străzile adiacente terenului;

¹⁰¹ Articol 31, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

¹⁰² Articol 31/a, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

¹⁰³ Articol 31/b, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

- înălțimea minimă și maximă admisă.¹⁰⁴

IV.5 Elaborarea, avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism

Conform articolului 50 din legea 350/2001 inițiativa elaborării documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism aparține colectivităților locale, prin autoritățile deliberative și executive, Guvernului, precum și persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului și în dezvoltarea localităților. Pentru a putea avea o imagine de ansamblu asupra celor care elaborează documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism reglementările din legea 350/2001 trebuie corelate cu legile 90/2001 și 215/2001 care reglementează competențele administrației publice locale și centrale.¹⁰⁵

Potrivit articolului 1 din legea 90/2001 „**Guvernul** îndeplinește funcția de reglementare prin care asigură elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar în vederea realizării obiectivelor strategice prevăzute în programul de guvernare. În acest sens, Guvernul avizează PATN și îl supune aprobării Parlamentului”.¹⁰⁶

Potrivit articolului 18 din legea 350/2001 Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuințelor elaborează următoarele documente: planul de amenajare a teritoriului național; planul de amenajare a teritoriului regional; regulamentul general de urbanism.

Consiliul județean, conform articolului 22 din legea 350/2001, asigură elaborarea planului de amenajare a teritoriului județean și a planurile zonale de amenajare a teritoriului care sunt de interes județean.

Potrivit legii **Primarul** în exercitarea atribuțiilor lui asigură elaborarea planurilor urbanistice, le supune aprobării consiliului local și acționează pentru respectarea prevederilor acestora.¹⁰⁷

Pentru a vedea competențele de avizare și aprobare a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, reluăm mai jos anexa 1 din legea 350/2001.¹⁰⁸

¹⁰⁴ Articol 31/c, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

¹⁰⁵ Trăilescu Anton, **Drept administrativ**, C.H.Beck, 2008, p.261.

¹⁰⁶ Trăilescu Anton, **Drept administrativ**, C.H.Beck, 2008, p.261.

¹⁰⁷ Articol 61/5/f legea 215/2001 al administrației publice locale.

Nr. crt.	Categoriile de documentații	Avizează	Aprobă
0	1	2	3
A. AMENAJAREA TERITORIULUI			
- Plan de amenajare a teritoriului			
1.	Național	Guvernul	Parlamentul
	Zonal: - Regional sau interjudețean - Interorășenesc sau intercomunal - Frontalier - Metropolitan, periurban al principalelor municipii și orașe	- MDRL - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliile județene - Consiliile locale - Consiliul General al Municipiului București
2.	Zonal pentru localități care cuprind monumente istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial	- MDRL - Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național - organisme centrale și teritoriale interesate	Guvernul
3.	Județean	- MDRL - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliul județean - Consiliul General al Municipiului București
B. URBANISM			
5.	Municipiu	- MDRL - Consiliul județean - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliul local al municipiului
6.	Oraș	- Consiliul județean - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliul local al orașului
7.	Comună	- Consiliul județean - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliul Local al comunei
8.	Municipii, orașe și comune ce includ stațiuni balneare/turistice declarate	- MDRL - Consiliul județean - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliul local al municipiului/orașului/comunei după caz
8 ¹	Localități care cuprind monumente istorice	- MDRL - Ministerul Culturii,	Guvernul

¹⁰⁸ Preluat din legea 350/2001 Anexa 1 aflat în **Legislația construcțiilor, amenajării teritoriului și urbanismului**, Actualizat octombrie 2008, Editura Hamangiu, p.400-403

	înscrise în Lista patrimoniului mondial	Cultelor și Patrimoniului Național - organisme centrale și teritoriale interesate	
- Plan urbanistic zonal și regulamentul local aferent acestuia			
10.	Zona centrală a municipiului și alte zone funcționale de interes	- MDRL - Consiliul județean - Organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliile locale municipale
11.	Zona centrală a orașului, satului, precum și alte zone funcționale de interes	- Consiliul județean - Organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliile locale orașenești sau comunale
12.	Zone protejate ori asupra cărora s-a instituit un tip de restricție, precum și cele care depășesc limita unei unități-administrativ teritoriale.	- MDRL - Consiliul județean - Organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliile locale
12 ¹	Zone protejate care cuprind monumente istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial și zonele lor de protecție.	- MDRL - Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național - organisme centrale și teritoriale interesate	Guvernul
- Plan urbanistic de detaliu			
13.	Imobile clasate în lista monumentelor istorice și cele care se amplasează în zone protejate	-Consiliul județean - Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național - organisme centrale și teritoriale interesate	- Consiliile locale
14.	Alte imobile	- Organisme teritoriale interesate	- Consiliile locale
C. REGULAMENTUL DE URBANISM			
15.	Regulamentul general de urbanism.	- MDRL - Organisme centrale și teritoriale interesate	Guvernul

IV.6 Participarea populației la activitățile de amenajarea teritoriului și urbanism

Conform legii cetățenii au dreptul să fie informați, consultați și de a avea acces la justiție referitor la activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism.¹⁰⁹ Prin **informare** se înțelege activitatea administrației publice care aduce la cunoștința populației următoarele:

- obiectivele dezvoltării economico-sociale privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbanistică a localităților;
- conținutul strategiilor de dezvoltare teritorială și a documentațiilor de urbanism care urmează a fi supuse aprobării, precum și al documentațiilor aprobate, potrivit legii;
- rezultatele consultării publicului;
- deciziile adoptate;
- modul de implementare a deciziilor.¹¹⁰

Potrivit articolului 60 din legea 350/2001 prin **consultarea** cetățenilor se înțelege procesul prin care autoritățile administrației publice centrale și locale colectează și iau în considerare opțiunile și opiniile publicului privind obiectivele dezvoltării economico-sociale privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbanistică a localităților, prevederile strategiilor de dezvoltare teritorială și ale programelor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților.

IV.7 Modul de utilizare a PATJ Mureș în vederea întocmirii sau reactualizării planurilor urbanistice generale

Planul de amenajare a teritoriului județului Mureș (PATJ-Mureș) a fost reactualizat pe parcursul anilor 2008-2009. PATJ Mureș constituie un document director, care prezintă într-o formă sintetică planurile de acțiune și proiectele de dezvoltare ale județului. PATJ reactualizat conține cinci mari părți după cum urmează:

1. analiza situației existente, diagnostic și priorități în următoarele domenii țintă: cadrul natural, potențialul economic, populația, rețeaua de localități, infrastructura teritorială, reabilitarea, protecția și conservarea mediului, rolul microregiunilor în dezvoltarea județului Mureș.
2. Strategia de dezvoltare socio-economică a județului.
3. Ghidul administrației publice locale.

¹⁰⁹ Articol 57/2, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

¹¹⁰ Articol 59, legea 350/2001, versiune actualizată la data de 16/09/2008.

4. Piese desenate.
5. Baza de date teritorială (Sistem Informațional Geografic).

Baza de date teritorială este concepută pentru accesarea în regim interactiv, utilizând facilitățile oferite de ArcView. Structura datelor caracteristice programului menționat conține o bază de date spațială (hărți) căreia îi este asociată o bază de date atribut (ce conține descrierea cantitativă și calitativă a elementelor spațiale), care alcătuiesc banca de date. Această bancă de date poate fi interogată, completată și analizată interactiv (în timp real), ceea ce conferă o mare flexibilitate în utilizare.

Mai precis, baza de date conține pe de o parte informațiile necesare domeniilor de analiză după cum urmează: cadrul natural/mediu, patrimoniul cultural și construit, rețeaua de localități, structura socio-demografică, gospodărirea apelor, rețele de căi de comunicații, rețele de telecomunicații, rețele energetice, structura activităților economice, zonificarea teritoriului, contextul teritorial.

Pe de altă parte, această bază de date conține și propunerile făcute în strategia de dezvoltare socio-economică a județului pe termen scurt (2010-2011), pe termen mediu (2012-2015) și pe termen lung (2016-2020). Această facilitate va permite fiecărei unități administrativ teritoriale extragerea din PATJ a acelor propuneri de dezvoltare care se referă la unitatea administrativ teritorială respectivă, precum și integrarea și detalierea acestor propuneri în planurile de urbanism.

IV. Dezvoltarea regională

V.1 Dezvoltarea regională în UE

a) Obiectivele și principiile dezvoltării regionale în UE

Măsurile politice adoptate pentru a adresa decalajele semnificative existente la nivelul regiunilor Uniunii Europene se sub-sumează în politica de coeziune. La nivelul regiunilor disparități importante există în ceea ce privește dotarea cu infrastructură, calitatea mediului, șomaj și aptitudinile forței de muncă, mărimea și diversitatea mediului de afaceri și utilizarea noilor tehnologii. Mai mult, datorită decalajelor semnificate existente atât la capitolul de venituri, cât și la cel al ocupării forței de muncă, cetățenii nu au aceleași avantaje și șanse de succes în termeni socio-economici. Ca urmare, pentru perioada 2007-2013, politica de coeziune economică și socială a Uniunii Europene are trei mari obiective:

- **Convergență** (finanțat cu 80% din bugetul destinat fondurilor structurale și de coeziune) – vizează: regiunile din statele membre ale Uniunii Europene care au un PIB/locuitor mai mic decât 75% din media comunitară; și regiunile care intră sub așa numitul "efect statistic";

- **Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă** (finanțat cu 15% din bugetul destinat fondurilor structurale și de coeziune) – vizează: regiunile care nu sunt eligibile în cadrul obiectivului de convergență;
- **Cooperare teritorială europeană** (finanțat cu 5% din bugetul destinat fondurilor structurale și de coeziune) – se referă la: cooperarea transnațională; cooperarea transfrontalieră; și cooperarea interregională.

Obiectivele Uniunii Europene sunt prevăzute în mai multe tratate și documente politice. Art. 2 al Tratatului de la Maastricht (1993) prevede că Uniunea Europeană trebuie "să promoveze progresul economic și social și un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă prin: crearea unui spațiu fără frontiere interne, consolidarea coeziunii economice și sociale și instituirea unei uniunii economice și monetare".

Art. 158 al Tratatului de instituire a Comunității Europene (1957) se referă la "reducerea diferențelor în nivelul de dezvoltare al diferitelor regiuni și rămânerea în urmă a celor mai puțin favorizate regiuni sau insule, inclusiv zonele rurale" iar Art. 159 al aceluiași tratat cere ca această acțiune să fie sprijinită din Fondurile Structurale, prin investițiile Băncii Europene de Investiții și alte instrumente financiare;

Strategia de la Lisabona (2000) are drept obiectiv ca "Uniunea Europeană să devină, până în 2010, cea mai dinamică și competitivă economie și societate bazată pe cunoaștere". Referitor la rata de ocupare, Strategia de la Lisabona are drept ținte atingerea următoarelor rate de ocupare: în 2005, 67%; în 2010, 70% rată generală de ocupare; în 2010, 60% rată de ocupare în rândul femeilor; în 2010, 50% rata de ocupare în rândul persoanelor în vârstă de 55-64 ani.

Liniile economice directe ale Uniunii Europene („Broad Economic Policy Guidelines”) acoperă politicile macroeconomice și structurale. Liniile economice directe recomandă ca acțiunea să se concentreze pe 4 domenii: menținerea stabilității macroeconomice; crearea de noi locuri de muncă și reducerea șomajului; asigurarea condițiilor pentru creșterea productivității; promovarea dezvoltării durabile.

b) Instrumentele financiare ale dezvoltării regionale în UE

Importanța realizării obiectivelor de coeziune la nivelul regiunilor Uniunii Europene este reiterat și de faptul că peste o treime din bugetul UE este alocat instrumentelor financiare ale politicii de coeziune a UE. Aceste instrumente sunt: Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European.

Valoarea cumulată a acestor instrumente se ridică la un total de 347,4 miliarde euro între 2007 și 2013, din care 82 % vor fi investiți în cele mai sărace regiuni ale UE. Dezideratul unei valori adăugate ridicate a politicii de coeziune a UE este susținut prin faptul că:

- Politica de coeziune finanțează investițiile absolut necesare în infrastructură, resurse umane și în modernizarea și diversificarea economiilor regionale și contribuie la o mai mare creștere economică și la apariția mai multor locuri de muncă în statele membre și regiunile mai sărace din Europa.
- Statele membre și regiunile care beneficiază de asemenea investiții realizează performanțe superioare în materie de creștere economică și ocuparea forței de muncă și sunt mai bine pregătite pentru a recupera mai rapid diferențele de dezvoltare față de UE.
- Politica de coeziune este într-o relație de interdependență cu celelalte politici ale UE – ajutorul de stat, mediul, transportul, sprijinirea inovației sau a societății informaționale. De asemenea, îmbunătățește și modernizează administrațiile publice, ameliorează transparența și încurajează buna guvernare.

Instrumentele financiare au bază legală în regulamentele Uniunii Europene. Metodologia de lucru implică cofinanțarea programelor naționale, regionale și transfrontaliere, de către instrumentele financiare prin cele 423 programe de finanțare (exemplu, Anexa 2). Programele naționale, regionale și transfrontaliere sunt administrate de autoritățile naționale și regionale. Controlul, publicitatea și evaluarea programelor sunt împărțite între Comisie și autoritățile naționale și regionale.

Din cele aproape 350 de miliarde de euro alocate de Uniunea Europeană pentru susținerea politicii de coeziune, în perioada 2007-2013, 82 % din totalul fondurilor sunt îndreptate spre așa-numitele regiuni de convergență, iar restul sunt alocate obiectivului „Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă” și obiectivului „Cooperare teritorială europeană”. Aceste obiective sunt finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune și Fondul Social European (FSE).

Programele de dezvoltare regională și schimbare economică, realizate în vederea sporirii competitivității și cooperării teritoriale, se finanțează din FEDR pe tot cuprinsul UE. În plus, din perspectiva obiectivului de convergență, acțiunile FEDR se axează pe întărirea infrastructurii, competitivității economice, cercetării, inovării și dezvoltării regionale durabile. Cele trei priorități ale FEDR, în cadrul obiectivului de competitivitate, sunt: economia bazată pe inovare și cunoaștere, mediul și prevenirea riscurilor și accesul – în afara centrelor urbane – la transport și telecomunicații.

Fondul de Coeziune se concentrează asupra infrastructurii de transport și de mediu, precum și asupra eficienței energetice și energiei regenerabile în statele membre cu un venit național brut (VNB) mai mic de 90 % din media UE.

FSE, atât în cadrul obiectivului de convergență, cât și al obiectivelor de competitivitate regională și ocuparea forței de muncă, asigură sprijin pentru a anticipa și administra schimbări economice și sociale. În acest caz există patru domenii cheie de acțiune:

- creșterea adaptabilității muncitorilor și întreprinderilor;
- îmbunătățirea accesului la locuri de muncă și participarea pe piața muncii;
- sprijinirea inserției sociale prin combaterea discriminării și facilitarea accesului pe piața muncii pentru persoanele dezavantajate;
- promovarea de reforme în domeniul ocupării forței de muncă și în cel al inserției sociale.

În cadrul obiectivului de convergență, FSE sprijină eforturile de îmbunătățire a învățământului și formării profesionale și va ajuta la dezvoltarea capacității instituționale și eficienței administrațiilor publice.

Principalele domenii de investiție și cotele alocate fiecăruia dintre programele aferente politicii de coeziune sunt:

- *Cunoaștere și inovare*: aproape 83 miliarde euro (24 %). Urmează a fi cheltuite, de exemplu, pentru centre de cercetare și infrastructură, transferul de tehnologie și inovație în firme, și dezvoltarea și difuzarea tehnologiei informației și comunicării.
- *Infrastructura de transport*: în jur de 76 miliarde euro (22 %) sunt alocate pentru îmbunătățirea accesibilității regiunilor, finanțarea rețelelor transeuropene de transport și investiții în facilități de transport mai durabile din punct de vedere ecologic, în special în perimetrele urbane.
- *Protecția mediului și prevenirea riscurilor*: investiții de aproximativ 51 miliarde euro (19 %) urmează a fi folosite pentru a finanța infrastructura pentru tratarea apei și a deșeurilor, decontaminarea pământului în vederea pregătirii lui pentru a primi o nouă utilizare economică și protecția împotriva riscurilor ecologice.
- *Resurse umane*: 76 miliarde euro (22%) urmează a fi cheltuite pentru programe de educație, instruire, ocuparea forței de muncă și regimuri de reinserție socială finanțate de FSE.

Alte intervenții se referă la promovarea spiritului întreprinzător, rețelele energetice, reabilitare urbană și rurală, turism, cultură și întărirea capacității instituționale a administrațiilor publice.

c) Implementarea politicii regionale a UE în România

România primește fonduri în cadrul politicii regionale europene sub incidența a două obiective, cel al convergenței și cel al cooperării teritoriale Europene. Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR – în continuare) este documentul care ne arată cum, pentru ce obiective pot fi cheltuiți fondurile structurale și de coeziune repartizate României de UE. CSNR a fost pregătit pe baza PND

2007-2013, formulându-și obiectivul global după cum urmează: „a reduce disparitățile economice și sociale între România și statele membre UE, prin generarea a 15-20% de creștere adițională a PIB-lui până în 2015”.¹¹¹

CSNR definește patru priorități tematice:

1. Dezvoltarea infrastructurii de bază la nivel european.
2. Creșterea pe termen lung a competitivității economiei României.
3. Dezvoltarea capacității administrative.

Acestor priorități tematice li se adaugă și o prioritate teritorială: promovarea dezvoltării echilibrate.¹¹²

Conform CSNR România are șapte programe operaționale pentru obiectivul de convergență: programul operațional sectorial (POS) de creștere a competitivității economice, POS transport, POS mediu, programul operațional regional (POR), POS dezvoltarea resurselor umane, POS capacitate administrativă, POS asistență tehnică.¹¹³

Pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană, România are următoarele programe operaționale: cooperare transfrontalieră România-Ungaria, cooperare transfrontalieră România-Bulgaria, cooperare transfrontalieră România-Serbia, cooperare transfrontalieră România-Ucraina-Moldova, cooperare transfrontalieră Ungaria-Slovacia-România-Ucraina, Marea-Neagră, Europa de Sud-Est, programe de cooperare inter-regionale (Interreg IVC, Urbact II, Espon 2013, Interract II).¹¹⁴

Alocări financiare pentru România¹¹⁵

în Euro, prețuri curente

	2007	2008	2009	2010	2011
Convergență	830,134,320	1,215,884,555	1,654,845,782	1,997,008,836	2,154,259,932
Fondul de Coeziune	444,944,443	638,417,107	858,507,216	1,030,210,429	1,109,470,097
Cooperare teritorială europeană	59,945,093	61,338,333	62,961,549	64,827,348	66,742,596
Total	1,335,023,856	1,915,638,995	2,576,314,547	3,092,046,613	3,330,472,625

¹¹¹ Ministry of Economic and Finance, National Strategic Reference Framework 2007-2013, p. 85.

¹¹² Ministry of Economic and Finance, National Strategic Reference Framework 2007-2013, p. 86.

¹¹³ Ministry of Economic and Finance, National Strategic Reference Framework 2007-2013, p.6.

¹¹⁴ Ministry of Economic and Finance, National Strategic Reference Framework 2007-2013, pp.6-7.

¹¹⁵ Ministry of Economic and Finance, National Strategic Reference Framework 2007-2013, p.152.

	2012	2013	Total
Convergență	2,319,190,285	2,489,289,974	12,660,613,684
Fondul de Coeziune	1,192,582,076	1,278,291,660	6,552,423,028
Cooperare teritorială europeană	68,498,164	70,297,257	454,610,340
Total	3,580,270,525	3,837,878,891	19,667,647,052

V.2 Dezvoltarea regională în România

a) Obiectivele și principiile dezvoltării regionale în România

În România legea 315/2004 este cea care definește atât scopul politicii regionale române cât și competența diferitelor instituții care contribuie la realizarea ei. Conform articolului 2/alin.1 din această lege, **politica regională** este ansamblul politicilor guvernamentale elaborate „în scopul asigurării creșterii economice și dezvoltării sociale echilibrate și durabile ale unor arii geografice constituite în regiuni de dezvoltare, al îmbunătățirii competitivității internaționale a României și al reducerii decalajelor economice și sociale existente între România și statele membre ale Uniunii Europene”.¹¹⁶ Principiile politicii de dezvoltare regionale sunt: subsidiaritatea, descentralizarea, parteneriatul.¹¹⁷

Conform articolului 3 din legea 315/2004 **obiectivele** politicii de dezvoltare regională sunt următoarele:

- diminuarea dezechilibrelor regionale existente prin stimularea dezvoltării echilibrate, recuperarea accelerată a întârzierilor în domeniul economic și social a zonelor mai puțin dezvoltate, ca urmare a unor condiții istorice, geografice, economice, sociale, politice, precum și preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;
- corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor prin stimularea inițiativelor și prin valorificarea resurselor locale și regionale, în scopul dezvoltării economico - sociale durabile și al dezvoltării culturale a acestora;
- stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, transfrontaliere, inclusiv în cadrul euroregiunilor, precum și participarea regiunilor de dezvoltare la structurile și organizațiile

¹¹⁶ Legea 315/2004.

¹¹⁷ Art.2/3 legea 315/2004.

europene care promovează dezvoltarea economico-socială și instituțională a acestora, în scopul realizării unor proiecte de interes comun, în conformitate cu acordurile internaționale la care România este parte.

Conform legii aceste obiective sunt realizate prin programe finanțate din Fondul Național pentru dezvoltare regională și Fondul pentru dezvoltare regională.

Legea definește regiunile de dezvoltare ca fiind cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională.¹¹⁸ Aceste regiuni de dezvoltare nu sunt unități administrative teritoriale și nu au personalitate juridică.¹¹⁹

Conform legii cele opt regiuni de dezvoltare sunt următoarele:

- Regiunea de Dezvoltare Nord-Est - care grupează județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.
- Regiunea de Dezvoltare Sud-Est - care grupează județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea și Tulcea.
- Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia - care grupează județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.
- Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia - care grupează județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.
- Regiunea de Dezvoltare Vest - care grupează județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș.
- Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest - care grupează județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, Satu Mare și Maramureș.
- **Regiunea de Dezvoltare Centru** - care grupează județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, **Mureș** și Sibiu.
- Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov - care grupează municipiul București și județul Ilfov.

¹¹⁸ Art.6/2 legea 315/2004.

¹¹⁹ Art.5/2 legea 315/2004.

c) Instituții ale dezvoltării regionale în România

Legea 315/2004 definește și instituțiile dezvoltării regionale din România. Avem două tipuri de structuri, naționale și regionale, care sunt implicate în dezvoltarea regională. La nivel național funcționează Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR), care, printre alte atribuții, avizează politicile și strategiile naționale de dezvoltare regională, precum și planul național de dezvoltare. CNDR este compus din reprezentanții Guvernului și președinții și vicepreședinții consiliilor de dezvoltare regională. Finanțarea programelor multianuale de dezvoltare regională are loc din Fondul național pentru dezvoltare regională.

În fiecare regiune de dezvoltare funcționează un Consiliu pentru Dezvoltarea Regională (CDR) și o Agenție de Dezvoltare Regională (ADR). CDR are, printre alte atribuții, cel de aprobare a strategiei, programelor și proiectelor de dezvoltare regională, fiind alcătuit din președinții consiliilor județene și de câte un reprezentant al consiliilor municipale, orașenești și comunale.

ADR este un organism neguvernamental și non-profit, de utilitate publică. Aceasta are printre alte atribuții cea de elaborare a strategiilor, planurilor și programelor de dezvoltare regională, de gestionare a fondurilor. Programele de dezvoltare regională, precum și cheltuielile de funcționare a agențiilor de dezvoltare regională se finanțează din Fondul pentru dezvoltare regională.

d) Planul Național de Dezvoltare 2007-2013

Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 „este instrumentul fundamental prin care România va încerca să recupereze cât mai rapid disparitățile de dezvoltare socio-economică față de Uniunea

Europeană. PND este un concept specific politicii europene de coeziune economică și socială („Cohesion Policy”) și reprezintă documentul de planificare strategică și programare financiară multianuală, elaborat într-un larg parteneriat, care va orienta și stimula dezvoltarea socio-economică a României în conformitate cu Politica de Coeziune a Uniunii Europene”.¹²⁰ În introducerea PND 2007-2013 se specifică foarte clar că PND este doar o componentă a strategiei naționale de dezvoltare economică. În același timp, se precizează că PND 2007-2013 reprezintă „un instrument de prioritizare

¹²⁰ Guvernul României, PND 2007-2013, 2005, p.4.

a investițiilor publice pentru dezvoltare”.¹²¹ În același timp PND 2007-2013 a fost documentul pe baza căruia a fost elaborat Cadrul Strategic Național de Referință.

Obiectivul global al PND 2007-2013 este reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România și statele membre UE, având ca țintă: „atingerea unui nivel al PIB/locuitor de 41% din media UE în anul 2013”.¹²²

PND definește șase priorități naționale de dezvoltare:

- Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere.
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport.
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului.
- Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacității administrative.
- Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol.
- Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării.¹²³

V. Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030

Documentul strategic național privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată, pe termen mediu și lung, îl reprezintă „Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030” (CSDTR 2030). CSDTR „stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, națională, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.”¹²⁴ În momentul finalizării acestui Ghid, documentul de programare nu a fost încă aprobat de către Guvernul României. Cu toate acestea, versiunea de lucru a CSDTR 2030 identifică viziunea de dezvoltare ca fiind:

România – o țară dinamică, competitivă și prosperă, cun un rol activ în regiunea Europei Centrale și de Sud-Est.

¹²¹ Guvernul României, PND 2007-2013, 2005, p.4.

¹²² Guvernul României, PND 2007-2013, 2005, p.236.

¹²³ Guvernul României, PND 2007-2013, 2005, p.5.

¹²⁴ MDLPL, Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030, document supus consultării publice, octombrie 2008, p.19.

Pe baza principiilor directe ale politicii de dezvoltare spațială europeană CSDTR 2030 distinge între principiul teritorial și cel temporar. Din perspectiva principiului teritorial se enunță principiul dezvoltării policentrice, iar din cea a principiului temporar se enunță abordarea multiscalară.

Conform categoriilor propuse de ESPON, rețeaua policentrică europeană se structurează în următoarele categorii de poli:

- poli de importanță europeană - peste 1.000.000 locuitori;
- poli de importanță națională – 250.000 – 1.000.000 locuitori;
- poli de importanță regională – 50.000 – 249.999 locuitori;
- poli de importanță locală – 20.000 – 49.999 locuitori.

În acord cu Legea nr. 351 din 2001, cu modificări și completări ulterioare, CSDTR 2030 integrează rețeaua de localități din România în structura policentrică a UE, în conexiune cu rețeaua de poli majori din Sud-Estul Europei (potrivit clasificărilor SPESP, ESPON, PlanetCense etc.):

- *Poli metropolitani – MEGA* (Zone Metropolitane de Creștere Europene) cu vocație internațională: București, Timișoara, Constanța, Cluj-Napoca, Iași, peste 300 000 de locuitori.
- *Poli naționali – OPUS* (Orizont Potențial Urban Strategic) cu potențial de Arie Funcționale Urbane și potențial MEGA pe termen lung, peste 250 000 de locuitori.
- *Poli supraregionali – OPUS* (Orizont Potential Urban Strategic) cu potențial de Arie Funcționale Urbane, între 50 000 – 250 000 de locuitori.
- *Poli regionali – OPUS* (Orizont Potential Urban Strategic) cu potențial de Arie Funcționale Urbane , între 50 000 – 250 000 de locuitori.
- *Poli regionali – OPUS* (Orizont Potential Urban Strategic) cu potențial de Arie Funcționale Urbane și cu specificitate funcțională (Alba Iulia, Baia Mare, Râmnicu Vâlcea, Sibiu, Suceava, Tulcea, etc.).
- *Poli subregionali*, între 30 000 – 50 000 de locuitori.
- *Poli locali*, sub 20 000 de locuitori.

Memorandumul privind liniile directe ale CSDTR 2030 a fost adoptat în ședință de guvern, în octombrie 2005. Acestea sunt:

- A. Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială, care presupune următoarele categorii de abordări:
- Desăvârșirea și definitivarea racordării României la coridoarele europene de transport.
 - Dezvoltarea spațială policentrică și echilibrată a ariilor cu funcțiuni metropolitane București, Timișoara și Constanța (ca terminal al coridorului IV trans-european și al coridorului VII al Dunării).

- Constituirea unui sistem policentric echilibrat de regiuni metropolitane prin pregătirea accesului în categoria de metropole a municipiilor cu populație de peste 300.000 de locuitori (Brașov, Cluj-Napoca, Craiova și Iași) și a conurbației Galați-Brăila.
 - Structurarea sistemelor urbane de sprijin în configurarea rețelei policentrice echilibrate la nivel teritorial.
- B. Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane prin:
- Dezvoltarea tramei infrastructurilor de transport și telecomunicații la scară națională și regională ca armătură a dezvoltării echilibrate.
 - Formarea de orașe și regiuni urbane dinamice, atrăgătoare și competitive.
 - Susținerea procesului de urbanizare în perspectiva atingerii de către România în 2030 unei ponderi a populației urbane de cca 70% în sistemul areal (în cadrul aglomerațiilor urbane ale orașelor mari și mijlocii), vectorial (în lungul principalelor drumuri naționale și europene) și punctual (noi centre urbane în zone profund rurale).
- C. Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii prin:
- Dezvoltarea endogenă, bazată pe diversitate și performanță pentru toate cele 4 categorii de teritorii rurale; arii rurale incluse în interiorul aglomerațiilor urbane ale orașelor; arii rurale incluse în zone urbanizate; arii interstițiale rurale situate între culoare urbanizate, are rurale izolate.
 - Promovarea parteneriatelor între orașe/aglomerații urbane și forme de asociere a comunelor rurale.
- D. Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături interregionale bazată pe:
- Crearea unei trame naționale de interconectare funcțională a regiunilor.
 - Asigurarea accesului la infrastructuri legate de cunoaștere la nivel paneuropean, național și regional.
 - Echilibrarea șanselor regiunilor de atragere a activităților competitive.
 - Întărirea cooperării transnaționale în arealele Carpaților și Mării Negre.
- E. Valorificarea patrimoniului natural și cultural prin:
- Ocrotirea și valorificarea integrată a patrimoniului natural și cultural.
 - Utilizarea cu precauție a fondului forestier, a oglinzilor și cursurilor de apă, a suportului edafic și a biodiversității, cu luarea în considerare a riscurilor legate de intensificarea activităților antropice și schimbării climatice.
 - Gestionarea creativă a patrimoniului cultural și a peisajelor culturale.

Conform principiilor enunțate de către Direcția Strategii și Politici pentru Coeziune Teritorială, din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuințelor, instrumentele vizând implementarea politicii de generare a unei rețele policentrice pot fi grupate în:

- Politici cu caracter spațial, care includ, de exemplu:
 - comasarea unor responsabilități ale unităților administrativ teritoriale individuale la nivelul unor agenții de dezvoltare intercomunitare,
 - programe de investiții în dezvoltarea unor servicii de utilități comunitare organizate la nivelul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitare,
 - utilizarea terenurilor (zoning),
 - impozite pe amplasare,
 - contrite și acorduri privind co-ordonarea unor măsuri de dezvoltare,
 - dezvoltarea infrastructurii,
 - crearea de cooperări și parteneriate, atât, între unitățile administrativ teritoriale, cât și cu furnizorii din sectorul privat și civic,
 - abordarea dezvoltării pe baza proiectelor în conformitate cu programe de dezvoltare integrate,
 - planuri de acțiune la nivel teritorial, e.g. asociații de dezvoltare micro-regională sau asociații intercomunitare, ori la nivel de județ,
 - asigurarea minimumului de servicii de interes economic general,
 - sistem integrat de monitorizare a dezvoltării la nivel teritorial la nivel local asociativ și județean
- Politici non-spațiale, de exemplu:
 - susținerea procesului de reformă administrației la nivelul unităților administrativ teritoriale,
 - redistribuirea bugetului la nivelul județului pe baza de programe și proiecte de dezvoltare integrate,
 - atragerea finanțărilor UE și implementarea eficace a proiectelor de dezvoltare,
 - planificare strategică (viziune pentru dezvoltarea spațială, strategii de dezvoltare economică regională, linii directoare și scheme de dezvoltare în planificare, mecanisme de coordonare verticală)

Contribuția dezvoltării policentrice la asigurarea competitivității prin:

- Rețeaua de poli majori
 - deține și exercită competențe la nivel național, transfrontalier, transnațional (rețeaua de zone metropolitane, poli competitivi)
 - dezvoltă clustere economice pe baza avantajelor competitive
 - contribuie la configurarea regiunilor pentru schimbare economică
- Rețeaua de poli urbani, orașe specializate

- asigură dezvoltarea funcțiilor specializate
- asigură valorificarea diversificată și competitivă a capitalului teritorial

Contribuția dezvoltării policentrice la asigurarea coeziunii teritoriale prin:

- Rețeaua de poli majori
 - stimulează relația urban-rural
 - contribuie la structurarea regiunilor pentru schimbare economică
 - asigură conectarea rețelei de poli majori la nivel intern, transfrontalier și transnațional
- Rețeaua de poli urbani, orașe specializate
 - asigură preluarea presiunilor de dezvoltare asupra polilor majori prin deconcentrarea funcțiilor la nivel teritorial
 - susține dezvoltarea structurii teritoriale a urbanizării

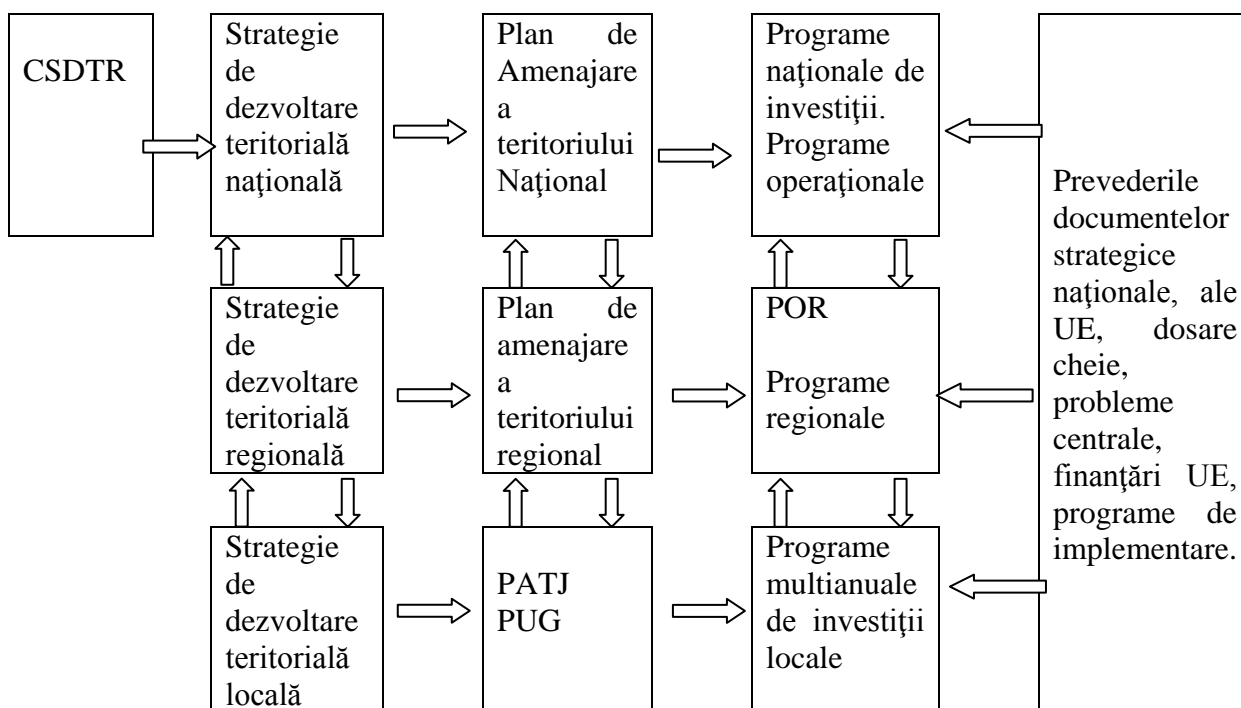
Implementarea CSDTR 2030 prin politica de dezvoltare policentrică este susținută, cu precădere, prin Programul Operațional Regional axa 1. Sinteza acestora este prezentată în tabelul de mai jos:

Implementarea Conceptului Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 prin politica de dezvoltare policentrică		Susținerea politicii de dezvoltare policentrică prin POR axa 1
I. Politica de dezvoltare policentrică, exprimată prin obiectivele CSDTR, astfel:		
	1. Racordarea teritoriului național la rețeaua europeană și intercontinentală a polilor și coridoarelor de dezvoltare	Prin “Memorandumul privind finanțarea, de către POR axa1, a politicii de dezvoltare policentrică aferentă CSDTR”, se prevede sprijinirea configurării rețelei de poli de creștere (metropolitani) prin finanțare integrată din programe cu finanțare europeană și națională, inclusiv din POS Transport
	2. Structurarea și dezvoltarea rețelei de urbanizare	POR, Axa 1 finanțează două niveluri ale rețelei policentrice: a) consolidarea rețelei de poli de creștere prin stimularea asocierii metropolitane; b) dezvoltarea polilor urbani prin stimularea competiției pentru proiecte integrate
	3. Afirmarea solidarității funcționale urban-rural și dezvoltarea rurală adecvată diferitelor categorii de teritorii	Prin sprijinirea procesului de configurare a polilor de creștere, este încurajată o nouă relație urban-rural
	4. Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături de transport inter-regionale	Idem pct I.1. (finanțare integrată, sinergică)
	5. Protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și construit	-Prin proiectele de regenerare urbană, axa 1 a POR -Idem pct I.1, prin articularea proiectelor de mediu (finanțare integrată, sinergică)

II. Articulația politicii de coeziune cu cea privind competitivitatea	Polii de creștere sunt sprijiniți să își identifice potențialul de configurare a clusterelor (finanțare de POS Competitivitate, pentru articulația conceptelor de poli de creștere și de competitivitate) printr-un curs promovată în cadrul CSDTR
III. Asigurarea modalităților de finanțare a CSDTR	
1.	Asigurarea sinergiei între finanțările din fonduri europene și cele naționale Memorandumul privind finanțarea politicii policentrice aferent CSDTR de către POR axial prevede sprijinirea poliilor de creștere prin finanțare integrată din alte programe cu finanțare europeană și națională (pct I.1.)
2.	Eficientizarea procesului de absorbție a fondurilor europene Ex: o parte a fondurilor adresate sprijinirii poliilor de creștere vor fi absorbite simultan, fără competiție, pe baza a două condiții: a) de asociere urban-rural și b) promovare a proiectelor relevante la nivel regional
3.	Maximizarea impactului fondurilor prin asigurarea instrumentelor de planificare teritorială Recunoașterea necesității abordării teritoriale de către POR
IV. Stimularea parteneriatelor teritoriale, inter-instituționale și inter-sectoriale în abordarea și implementarea CSDTR prin:	
1.	Consultarea factorilor-cheie în elaborarea, abordarea și implementarea politicii de dezvoltare policentrică (ministere de linie, asociațiile autorităților locale, asociații profesionale, ADR-uri, universități și institute de cercetare, INS, ONG-uri etc) Acordul ministerelor de linie, a autorităților de management, a structurilor asociative ale autorităților locale privind: -necesitatea CSDTR, inclusiv a politicii policentrice -principiile de finanțare a poliilor urbani prin POR axa 1 și finanțare integrată din alte fonduri -selectarea primei tranșe de poli de creștere prin POR axial, în perioada 2007-2013 (+2 ani)
2.	Sprijinirea și promovarea proiectelor strategice de importanță națională: configurarea rețelei naționale de poli de creștere, prin stabilirea de protocoale între MDRL și asociațiile autorităților locale Unul din punctele protocolului va consta în organizarea condițiilor pentru finanțarea primei tranșe de poli de creștere prin POR axial, în perioada 2007-2013 (+2 ani)
3.	Configurarea parteneriatelor teritoriale pentru susținerea și implementarea proiectului de realizare a rețelei naționale de poli de creștere MDRL facilitează procesele de: a) asociere urban-rural la nivelul poliilor de creștere; b) crearea asociației la nivel național între poli de creștere
V. Corelarea cu orientările strategice privind coeziunea și competitivitatea teritorială	
1.	Reintroducerea nivelului regional în planificarea teritorială, ca verigă între nivelele local și național Abordarea POR Axa 1 se bazează pe instrumentele planificării teritoriale și prevederile CSDTR
2.	Asumarea direcțiilor principale privind coeziunea teritorială: dezvoltarea policentrică accesibilitate fizică echitabilă, o nouă relație urban-rural, gestionarea patrimoniului natural și Abordarea POR Axa 1 se bazează pe instrumentele planificării teritoriale și prevederile CSDTR

	cultural	
	3. Articularea conceptului de competitivitate la cel de coeziune teritorială	Polii majori constituie practic rețeaua (coeziune teritorială) de motoare de dezvoltare economică (asigurarea competitivității la nivel teritorial)
VI. Reforma legislativă în planificare teritorială pe care MDRL a angajat-o prin Programul Național de Reforme (2007-2010) cf Strategiei Lisabona		
	1. Asigurarea polilor de creștere cu planuri integrate de dezvoltare	Prin asistența PHARE acordată polilor selectați pentru prima tranșă de finanțare prin POR axa 1
	2. Introducerea planificării integrate (strategia, planul teritorial și planul de investiții) în legislație, ca instrument în practică în domeniu	Prin POR Axa 1 se va aborda elaborarea planurilor integrate pe baza documentațiilor existente și disponibile (schema-pilot de plan integrat), urmând detalierea procedurilor printr-o metodologie-cadru, finanțată de MDRL
	3. Monitorizarea implementării și evaluarea impactului teritorial al politicii policentrice	Evoluția procesului va fi înregistrată prin POR și va fi cartografiată cu instrumentele planificării teritoriale

CSDTR definește și structura planificării teritoriale strategice după cum urmează¹²⁵:

¹²⁵ MDLPL, Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030, document supus consultării publice, octombrie 2008, p.63.

VI. Glosar

Aglomerare umană¹²⁶: O zonă în care există un număr minim de 2.000 de locuitori echivalent deserviți de o singură stație de epurare sau conectați la un singur punct final de evacuare.

Alunecare de teren¹²⁷: Deplasare a rocilor și/sau a masivelor de pământ care formează versanții unor munți sau dealuri, a pantelor unor lucrări de hidroameliorații sau a altor lucrări funciare, ce poate produce victime umane și pagube materiale.

Amenajarea peisajului/Aménagement du paysage/Landscape planning¹²⁸: Amenajarea peisajului este o activitate care asociază profesioniști publici și privați pentru a crea, conserva, ameliora și restaura peisajele la diferite nivele, de la culoarele de verdeță și parcuri publice, la zone mai vaste ca și pădurile, zonele sălbatică întinse și minele, sau siturile de îngropare a deșeurilor care trebuie reabilitate. Amenajarea peisajului cuprinde un evantai de competențe ca și arhitectura și conceperea peisajelor, conservarea naturii, cunoștințe despre floră și ecosisteme, peisaje culturale, etc. Dispozițiile Convenției europene ale peisajului sunt orientări importante pentru conținutul și procedurile amenajării peisajului.

Apa de desecare-drenaj¹²⁹: Apa în exces din amenajările de desecare-drenaj, evacuată în rețeaua hidrografică.

Apa destinată consumului uman¹³⁰: Apa provenită din surse naturale sau antropice, utilizată ca atare ori tratată, și destinată diferitelor categorii de consum uman, furnizată prin rețea de distribuție sau în recipiente.

Apa pentru irigații¹³¹: Apa dulce necesară irigațiilor culturilor agricole, asigurată în principal din sursele de apă de suprafață.

Apa poluată¹³²: Apa ale cărei caracteristici fizice, chimice, biologice și bacteriologice au fost modificate și ale cărei noi caracteristici nu mai sunt adecvate mediului.

¹²⁶ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹²⁷ Preluat din anexa 1, legea 575/2001.

¹²⁸ Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.54. Traducerea aparține autorilor.

¹²⁹ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³⁰ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³¹ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³² Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

Ape de suprafață¹³³: Ape interioare, cu excepția apelor de tranziție și a apelor de coastă.

Ape subterane¹³⁴: Toate apele care se află sub suprafața topografică a scoarței în zona de saturație și în contact direct cu solul sau subsolul.

Ape uzate industriale¹³⁵: Orice fel de ape uzate rezultate din activități industriale și/sau comerciale, altele decât apele uzate menajere și apele meteorice.

Ape uzate menajere¹³⁶: Categorie de ape degradate, ca efect al evacuării unor reziduuri fizico-chimice și organice, rezultate din activități desfășurate în gospodării și instituții publice sau prestatoare de servicii.

Ape uzate¹³⁷: Ape provenind din activități casnice, sociale sau economice, conținând substanțe poluante ori reziduuri care îi alterează caracteristicile fizice, chimice și bacteriologice inițiale, precum și ape de ploaie ce curg pe terenuri poluate.

Aprobare¹³⁸: Opțiunea forului deliberativ al autorităților competente de încuviințare a propunerilor cuprinse în documentațiile prezentate și susținute de avizele tehnice favorabile, emise în prealabil. Prin actul de aprobare (lege, hotărâre a Guvernului, hotărâre a consiliilor județene sau locale, după caz) se conferă documentațiilor putere de aplicare, constituindu-se astfel ca temei juridic în vederea realizării programelor de amenajare teritorială și dezvoltare urbanistică, precum și a autorizării lucrărilor de execuție a obiectivelor de investiții.

Autostradă¹³⁹: Drumul național de mare capacitate și viteză, rezervat exclusiv circulației autovehiculelor, care nu deservește proprietăți riverane, prevăzut cu două căi unidirecționale separate printr-o zonă mediană, având cel puțin două benzi de circulație pe sens și bandă de staționare de urgență, intersecții denivelate și accese limitate, intrarea și ieșirea autovehiculelor fiind permise numai în locuri special amenajate.

¹³³ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³⁴ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³⁵ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³⁶ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³⁷ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹³⁸ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹³⁹ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

Avizare¹⁴⁰ : Procedura de analiză și exprimare a punctului de vedere al unei comisii tehnice din structura ministerelor, administrației publice locale ori a altor organisme centrale sau teritoriale interesate, având ca obiect analiza soluțiilor funcționale, a indicatorilor tehnico-economici și sociali ori a altor elemente prezentate prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism. Avizarea se concretizează printr-un act (aviz favorabil sau nefavorabil) cu caracter tehnic și obligatoriu.

Bazin hidrografic¹⁴¹: Suprafața de teren pe care se desfășoară un proces de evacuare gravitațională a apelor de suprafață, prin intermediul unui râu colector și al afluenților acestuia.

Caracter de reglementare¹⁴²: Însușirea unei documentații aprobate de a impune anumiți parametri soluțiilor promovate. Caracterul de reglementare este specific documentațiilor de urbanism.

Caracter director¹⁴³: Însușirea unei documentații aprobate de a stabili cadrul general de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților, prin coordonarea acțiunilor specifice. Caracterul director este specific documentațiilor de amenajare a teritoriului.

Centură verde¹⁴⁴: Zonă delimitată în jurul Capitalei României și al municipiilor de rangul I, în vederea protejării elementelor cadrului natural, a prevenirii extinderii necontrolate a acestor municipii și a asigurării spațiilor suplimentare de agrement și recreare.

Circulația terenurilor¹⁴⁵: Schimbarea titularilor dreptului de proprietate sau de exploatare asupra terenurilor prin acte de vânzare-cumpărare, donație, concesiune, arendare etc.

Coeziune teritorială/Cohésion territoriale / Territorial cohesion¹⁴⁶ Conceptul de coeziune teritorială este un obiectiv primordial al amenajării teritoriului care a fost reținut în Principiile directoare și în SDEC. Chiar dacă figurează în loc însemnat în documentele oficiale, conceptul de coeziune teritorială nu are deocamdată o definiție oficială. Este considerată în general ca o dimensiune care completează obiectivele coeziunii economice și sociale. Ea vizează promovarea dezvoltării

¹⁴⁰ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁴¹ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹⁴² Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁴³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁴⁴ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁴⁵ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁴⁶ Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe. in **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.67-68. Traducerea aparține autorilor.

armonioase și omogene a întreg teritoriului. În general se cade de acord a spune că coeziunea teritorială este un concept multidimensional care cuprinde cel puțin trei elemente¹⁴⁷:

- calitatea teritoriului: calitatea cadrului vieții și muncii; condițiile de viață comparabile de la o zonă la cealaltă, acces analog la servicii de interes general și de cunoștințe;
- eficacitatea teritorială: exploatare eficace a resurselor energetice, ale pământului și resurselor naturale; competitivitatea țesutului economic și atractivitatea teritoriului; accesibilitatea internă și externă; capacitatea de rezistență contra forțelor destructurate legate de mondializare; integrarea teritoriului și cooperarea între regiuni;
- identitatea teritoriului: prezența unui capital social, capacitatea de a dezvolta viziuni partajate despre viitor; pricepere locală și specific local; vocație productivă și avantaje competitive a fiecărei teritoriu.

Competența de avizare/aprobare¹⁴⁸: Abilitarea legală a unei instituții publice și capacitatea tehnică de a emite avize/aprobări.

Comună¹⁴⁹: Unitate administrativ-teritorială de bază care cuprinde populația rurală reunită prin comunitatea de interese și tradiții, alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice și demografice. Satele în care își au sediul autoritățile publice ale comunei sunt sate reședință.

Conectivitate/Connectivité /Connectivity¹⁵⁰ Conectivitatea unei aglomerări urbane sau al unui anumit loc corespunde la numărul, natura și capacitatea de relații de transport și de telecomunicare cu celelalte aglomerări urbane și cu marile rețele. Gradul de conectivitate nu depinde numai de proximitatea cu marile rețele de transport și comunicare, dar și de și mai ales de proximitatea cu punctele de acces la aceste rețele (gări feroviare, intrări la autostrăzi). Noțiunea de conectivitate se aplică rețelelor de telecomunicații și de transport

¹⁴⁷ Roberto Camagni : « *The rationale for territorial cohesion and the place of territorial development policies in the European model of society* » (la raison d'être de la cohésion territoriale et la place de l'aménagement du territoire dans le modèle européen de société). Contribution présentée lors du séminaire de Vienne sur la cohésion territoriale et le modèle européen de société en juillet 2005.

¹⁴⁸ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁴⁹ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁵⁰ Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.47. Traducerea aparține autorilor.

Cutremur¹⁵¹ : Mișcare vibratoare a scoarței terestre, generată de o ruptură brutală în aceasta, ce poate duce la victime umane și distrugerii materiale.

Dezvoltare durabilă/Développement territorial durable/ Sustainable spatial development¹⁵²
Conceptul de dezvoltare durabilă este principalul obiectiv al Principiilor directoare. Este legat de o viziune de termen lung: avantajele politicilor de amenajare a teritoriului se consideră în termen lung și nu trebuie repuse în cauză din cauza necunoașterii interferențelor determinante între politicile autorităților publice sau a sectoarelor de activitate. Principiile directoare menționează patru dimensiuni ai dezvoltării durabilă a teritoriului: o dezvoltare durabilă pe plan economic, social, al mediului și cultural.

Dezvoltare durabilă (conform legii 350/2001)¹⁵³: Satisfacerea necesităților prezentului, fără a se compromite dreptul generațiilor viitoare la existență și dezvoltare.

Dezvoltare regională¹⁵⁴ (conform legii 350/2001) Ansamblul politicilor autorităților administrației publice centrale și locale, elaborate în scopul armonizării strategiilor, politicilor și programelor de dezvoltare sectorială pe arii geografice, constituite în "regiuni de dezvoltare", și care beneficiază de sprijinul Guvernului, al Uniunii Europene și al altor instituții și autorități naționale și internaționale interesate.

Documentație de amenajare a teritoriului și de urbanism¹⁵⁵: Ansamblu de piese scrise și desenate, referitoare la un teritoriu determinat, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile și măsurile de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților pe o perioadă determinată.

¹⁵¹ Preluat din anexa 1, legea 575/2001.

¹⁵² Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.65. Traducerea aparține autorilor.

¹⁵³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁵⁴ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁵⁵ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

Drum cu 4 benzi¹⁵⁶: Drumul național cu 4 benzi de circulație, accesibil prin intersecții reglementate, cu traseu care poate traversa localități și pe care oprirea și staționarea pe partea carosabilă sunt interzise.

Drum expres¹⁵⁷: Drumul național accesibil numai prin noduri sau intersecții reglementate, rezervat exclusiv circulației autovehiculelor, se desfășoară în afara localităților și pe care oprirea și staționarea pe partea carosabilă sunt interzise.

Drum național¹⁵⁸: Drumul care aparține proprietății publice a statului, este de interes național, asigură legătura capitalei țării cu reședințele de județe, cu obiectivele de interes strategic național, între ele, precum și cu țările vecine. Drumurile naționale pot fi: autostrăzi; drumuri expres; drumuri naționale europene (E); drumuri naționale principale; drumuri naționale secundare.

Ierarhizarea funcțională¹⁵⁹: Clasificarea localităților pe ranguri în funcție de importanța în localităților urbane rețea și de rolul teritorial, asigurându-se un sistem de servire a și rurale populației eficient din punct de vedere economic și social și o dezvoltare echilibrată a localităților în teritoriu.

Indici urbanistici¹⁶⁰ Instrumente urbanistice specifice de lucru pentru controlul proiectării și al dezvoltării durabile a zonelor urbane, care se definesc și se calculează după cum urmează:

- coeficient de utilizare a terenului (CUT) - raportul dintre suprafața construită desfășurată (suprafața desfășurată a tuturor planșeelor) și suprafața parcelei. Nu se iau în calculul suprafeței construite desfășurate: suprafața subsolurilor cu înălțimea liberă de până la 1,80 m, suprafața subsolurilor cu destinație strictă pentru gararea autovehiculelor, spațiile tehnice sau spațiile destinate protecției civile, suprafața balcoanelor, logiilor, teraselor deschise și neacoperite, teraselor și copertinelor necirculabile, precum și a podurilor neamenajabile, aleile de acces pietonal/carosabil din incintă, scările exterioare, trotuarele de protecție;
- procent de ocupare a terenului (POT) - raportul dintre suprafața construită (amprenta la sol a clădirii) și suprafața parcelei. Suprafața construită este suprafața construită la nivelul solului, cu excepția teraselor descoperite ale parterului care depășesc planul fațadei, a platformelor,

¹⁵⁶ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁵⁷ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁵⁸ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁵⁹ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁶⁰ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

scărilor de acces. Proiecția la sol a balcoanelor a căror cotă de nivel este sub 3,00 m de la nivelul solului amenajat și a logiilor închise ale etajelor se include în suprafața construită.

- Excepții de calcul ale indicatorilor urbanistici POT și CUT:
 - dacă o construcție nouă este edificată pe un teren care conține o clădire care nu este destinată demolării, indicatorii urbanistici (POT și CUT) se calculează adăugându-se suprafața planșeelor existente la cele ale construcțiilor noi;
 - dacă o construcție este edificată pe o parte de teren dezmembrată dintr-un teren deja construit, indicii urbanistici se calculează în raport cu ansamblul terenului inițial, adăugându-se suprafața planșeelor existente la cele ale noii construcții.

Infrastructură feroviară interoperabilă¹⁶¹: Partea infrastructurii feroviare publice sau private a statului, aferentă traficului național și internațional, administrată în concordanță cu prevederile legislației privind liberul acces al operatorilor de transport feroviar și care se dezvoltă în conformitate cu normele tehnice de interoperabilitate adoptate pe plan european și preluate în legislația din România;

Infrastructură feroviară neinteroperabilă¹⁶² Partea infrastructurii feroviare publice sau private a statului, aferentă traficului local, conectată ori nu la infrastructura feroviară interoperabilă și care este administrată și se dezvoltă pe baza unor reglementări specifice interne.

Interdicție de construire (non aedificandi)¹⁶³ Regulă urbanistică urmare căreia, într-o zonă strict delimitată, din rațiuni de dezvoltare urbanistică durabilă, este interzisă emiterea de autorizații de construire, în mod definitiv sau temporar, indiferent de regimul de proprietate sau de funcțiunea propusă.

Inundație¹⁶⁴: Acoperire a terenului cu un strat de apă în stagnare sau în mișcare, care, prin mărime și durată, poate provoca victime umane și distrugerii materiale, ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Itinerarii culturale/Itinéraires culturels/ Cultural routes¹⁶⁵ Itinerariile culturale leagă elemente importante ale patrimoniului și tradițiilor care reflectă anumite evenimente sau perioade ale istoriei

¹⁶¹ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁶² Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁶³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁶⁴ Preluat din anexa 1, legea 575/2001.

europene. Ele implică și o dinamică spațială și virtuală care este străin de peisajul cultural, pentru că acesta este de natură mai statică și mai restrânsă.

Linii de cale ferată convenționale¹⁶⁶ Linii de cale ferată cu viteza sub 200 km/h.

Localitate rurală (sat)¹⁶⁷: Localitate în care: a) majoritatea forței de muncă se află concentrată în agricultură, silvicultură, pescuit, oferind un mod specific și viabil de viață locuitorilor săi, și care prin politicile de modernizare își va păstra și în perspectivă specificul rural; b) majoritatea forței de muncă se află în alte domenii decât cele agricole, silvice, piscicole, dar care oferă în prezent o dotare insuficientă necesară în vederea declarării ei ca oraș și care, prin politicile de echipare și de modernizare, va putea evolua spre localitățile de tip urban.

Localitate urbană¹⁶⁸: Localitate în care majoritatea resurselor de muncă este ocupată în activități neagricole cu un nivel diversificat de dotare și echipare, exercitând o influență socioeconomică constantă și semnificativă asupra zonei înconjurătoare.

Localitate¹⁶⁹: Formă de așezare stabilă a populației în teritoriu, alcătuind un nucleu de viață umană, cu structuri și mărimi variabile, diferențiate în funcție de specificul activităților de producție dominante ale locuitorilor, caracteristicile organizării administrativ-teritoriale, numărul de locuitori, caracterul fondului construit, gradul de dotare social-culturală și de echipare tehnico-edilitară. În funcție de specificul și de ponderea activității economice dominante, de numărul de locuitori, caracterul fondului construit, densitatea populației și a locuințelor, de nivelul de dotare social- culturală și de echipare tehnică localitățile se împart în două mari grupe: localități urbane și localități rurale.

Oraș¹⁷⁰: Unitate administrativ-teritorială de bază alcătuită fie dintr-o singură localitate urbană, fie din mai multe localități, dintre care cel puțin una este localitate urbană. Ca unitate administrativ-teritorială de bază și ca sistem social-economic și geografic orașul are două componente: a) componenta teritorială - intravilanul, care reprezintă suprafața de teren ocupată sau destinată construcțiilor și amenajărilor (de locuit, social-culturale, industriale, de depozitare, de producție, de

¹⁶⁵ Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.48. Traducerea aparține autorilor.

¹⁶⁶ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁶⁷ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁶⁸ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁶⁹ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁷⁰ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

circulație, de recreare, de comerț etc.) și extravilanul care reprezintă restul teritoriului administrativ al orașului; b) componenta demografică socioeconomică, care constă în grupurile de populație și activitățile economice, sociale și politico-administrative ce se desfășoară pe teritoriul localității. Dimensiunile, caracterul și funcțiile orașului prezintă mari variații, dezvoltarea sa fiind strâns corelată cu cea a teritoriului căruia îi aparține. Orașele care prezintă o însemnătate deosebită în viața economică, social-politică și cultural-științifică a țării sau care au condiții de dezvoltare în aceste direcții sunt declarate municipii.

Parcelare : Acțiunea urbană prin care o suprafață de teren este divizată în loturi mai mici, destinate construirii sau altor tipuri de utilizare. De regulă este legată de realizarea unor locuințe individuale, de mică înălțime.

Parteneriat public/privat/Partenariat public-privé /Public-private partnership¹⁷¹: Un parteneriat public-privat este un acord formal (de regulă un contract) prin care organul public (administrația centrală, autoritățile locale sau regionale) și una sau mai multe entități private decid cooperarea pentru a construi echipamente sau a asigura servicii.

Planificare integrată/Planification intégrée/ Integrated planning¹⁷²: Opusul planificării sectoriale, planificarea integrată este un proces care consistă în a uni munca de planificare sectoriale și pe nivele pentru a lua decizii strategice și de a dispune de o viziune sinoptică a resurselor și a afectării lor. Ea este punctul de referință pentru inițiativele instituționale și pentru afectarea resurselor. În cadrul planificării integrate (sau globale) factorii economici, sociali, ecologici și culturali sunt luate în calcul împreună pentru a orienta deciziile afectării solurilor și echipamentelor în vederea favorizării dezvoltării durabile a teritoriului.

Planificarea teritorială (spațială) ¹⁷³- activitatea de armonizare a structurilor teritoriale prin managementul dezvoltării teritoriale și coordonarea impactului teritorial al politicilor sectoriale.

¹⁷¹ Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.60. Traducerea aparține autorilor.

¹⁷² Definiție preluată cu autorizarea CE © Conseil de l'Europe din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.53. Traducerea aparține autorilor.

¹⁷³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

Politici de dezvoltare¹⁷⁴: Mijloacele politico-administrative, organizatorice și financiare, utilizate în scopul realizării unei strategii.

Programe de dezvoltare¹⁷⁵: Ansamblu de obiective concrete propuse pentru realizarea politicilor de dezvoltare.

Protectia mediului¹⁷⁶: Ansamblu de acțiuni și măsuri privind protejarea fondului natural și construit în localități și în teritoriul înconjurător.

Rang¹⁷⁷: Expresie a importanței actuale și în perspectivă imediată a unei localități în cadrul rețelei din punct de vedere administrativ, politic, social, economic, cultural etc., în raport cu dimensiunile ariei de influență polarizate și cu nivelul de decizie pe care îl implică în alocarea de resurse. Această importanță trebuie să își găsească corespondentul și în nivelul de modernizare.

Râu¹⁷⁸: Corp de apă interioară care curge în cea mai mare parte la suprafața terenului, dar care poate curge și subteran într-o anumită parte a cursului său.

Regimul juridic al terenurilor¹⁷⁹ - totalitatea prevederilor legale prin care se definesc drepturile și obligațiile legate de deținerea sau exploatarea terenurilor. • Regiune frontalieră - regiune care include arii situate la frontieră, delimitată în scopul aplicării unei strategii comune de dezvoltare de o parte și de alta a frontierelor și al realizării unor programe, proiecte și acțiuni de cooperare.

Resurse de apă dulce¹⁸⁰: Apele de suprafață alcătuite din cursuri de apă, lacuri cu apă dulce, precum și apele subterane de pe teritoriul țării.

Rețea de localități¹⁸¹ - totalitatea localităților de pe un teritoriu (național, județean, zonă funcțională) ale căror existență și dezvoltare sunt caracterizate printr-un ansamblu de relații desfășurate pe multiple planuri (economice, demografice, de servicii, politico-administrative etc.). Rețeaua de localități este constituită din localități urbane și rurale.

¹⁷⁴ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁷⁵ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁷⁶ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁷⁷ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁷⁸ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹⁷⁹ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁸⁰ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹⁸¹ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

Rețea de localități¹⁸²: Totalitatea localităților de pe un teritoriu (național, județean, zonă funcțională), ale căror existență și dezvoltare sunt caracterizate printr-un ansamblu de relații desfășurate pe multiple planuri (politico-administrativ, social-cultural, economic etc.). Rețeaua de localități este constituită din localități urbane și localități rurale.

Rețea de transport combinat¹⁸³ Rețeaua de transport internațional combinat este constituită din linii de cale ferată, precum și din terminale de transport combinat, puncte de trecere a frontierei, stații de schimbare a ecartamentului și porturi sau legături cu nave feribot care au importanță deosebită pentru transportul internațional combinat.

Rețea publică de alimentare cu apă sau de canalizare¹⁸⁴: Parte din sistemul de alimentare cu apă, respectiv de canalizare, alcătuită din rețeaua de conducte, armături și construcții-anexe care asigură distribuția apei potabile, respectiv preluarea, evacuarea și transportul apelor de canalizare.

Rețea TEN-F¹⁸⁵ Rețea transeuropeană de transport feroviar.

Rețea TEN-R¹⁸⁶ Rețea transeuropeană de transport rutier.

Risc¹⁸⁷ : Estimare matematică a probabilității producerii de pierderi umane și materiale pe o perioadă de referință viitoare și într-o zonă dată pentru un anumit tip de dezastru.

Schema de dezvoltare a spațiului comunitar/SDEC/ESPD Document al UE. Vezi capitolul respectiv din ghid.

Servitute de utilitate publică¹⁸⁸ - sarcină impusă asupra unui imobil pentru uzul și utilitatea unui imobil având un alt proprietar. Măsura de protecție a bunurilor imobile publice nu poate fi opusă cererilor de autorizare decât dacă este continuă în documentațiile de urbanism aprobate (având drept consecință o limitare administrativă a dreptului de proprietate).

Sistem public de alimentare cu apă potabilă¹⁸⁹: Ansamblul construcțiilor și terenurilor, instalațiilor tehnologice, echipamentelor funcționale și dotărilor specifice prin care se realizează

¹⁸² Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁸³ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁸⁴ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹⁸⁵ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁸⁶ Preluat din anexa 11 legea 363/2006.

¹⁸⁷ Preluat din anexa 1, legea 575/2001.

¹⁸⁸ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁸⁹ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

serviciul public de alimentare cu apă potabilă, cu următoarele componente: captări, aducțiuni, stații de tratare a apei brute, stații de pompare cu sau fără hidrofor, rezervoare pentru înmagazinarea apei potabile, rețea de distribuție, bransamente până la punctul de delimitare.

Sistem public de canalizare¹⁹⁰: Ansamblul construcțiilor și terenurilor aferente, instalațiilor tehnologice, echipamentelor funcționale și dotărilor specifice, prin care se realizează serviciul public de canalizare, cu următoarele componente: racorduri de canalizare de la punctul de delimitare, rețele de canalizare, stații de pompare a apelor uzate, stații de epurare, colectoare de evacuare spre emisar, guri de vărsare în emisar, depozite de nămol deshidratat.

Sistem urban¹⁹¹: Sistem de localități învecinate între care se stabilesc relații de cooperare economică, socială și culturală, de amenajare a teritoriului și de protecție a mediului, echipare tehnico-edilitară, fiecare păstrându-și autonomia administrativă.

Stații și instalații de prelucrare a calității apelor¹⁹²: Stații de tratare pentru obținerea de apă potabilă sau industrială; stații/instalații de preepurare/epurare a apelor uzate.

Strategie de dezvoltare¹⁹³ - direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltarea urbană.

Structură spațială policentrică/Structure spatiale polycentrique / aménagement polycentrique du territoire / Polycentric spatial structure / polycentric spatial development¹⁹⁴ O structură spațială policentrică este un tip de morfologie a sistemului de aglomerări. Acesta presupune existența a mai multor aglomerări urbane de talie asemănătoare la diferite niveluri ale ierarhiei urbane, contrar situației când un centru urban unic de talie mare domină toate celelalte nivele și elimină chiar și nivelele intermediare. Principiul structurii și dezvoltării spațiale policentrice poate fi aplicată la diferite nivele geografice, nivel regional și european.

Conceptul de dezvoltare spațială policentrică, care a fost lansat de Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar în dezbaterile politicilor de amenajare a teritoriului, a fost reluat de Principiile directoare.

¹⁹⁰ Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹⁹¹ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

¹⁹² Preluat din anexa 1 legea 171/1997.

¹⁹³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁹⁴ Definiție preluată cu acordul CE din **Spatial development glossary**, European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Territory and landscape, No. 2, Council of Europe Publishing, 2007, p.58-59. Traducerea aparține autorilor.

Se consideră că policentrismul sistemelor de aglomerare favorizează dezvoltarea durabilă a teritoriului și reducerea dezechilibrelor teritoriale. Policentrismul prezintă interes la mai multe niveluri:

- aplicat la nivel european, ar trebui să permită apariția zonelor de integrare economică globală, susceptibile a face contragreutate la polarizarea pentagonului Londra-Paris-Milan-Munchen-Hambourg;
- la nivel intermediar (de exemplu la nivel național sau în zonele transnaționale) policentrismul ar trebui să conducă la un sistem echilibrat de aglomerări unde creșterea ar profita la mai multe zone metropolitane de talii diferite și nu numai capitalelor;
- nivel regional, unde policentrismul trebuie să vegheze ca creșterea și avantajele dezvoltării să profite și orașelor mici și celor de talie medie pentru a putea menține și întări vitalitatea zonelor rurale ale regiunii.

Structură urbană¹⁹⁵ - modul de alcătuire, de grupare sau de organizare a unei localități ori a unei zone din aceasta, constituită istoric, funcțional și fizic.

Structură urbană¹⁹⁶ - totalitatea relațiilor în plan funcțional și fizic, pe baza cărora se constituie organizarea unei localități sau a unei zone din aceasta și din care rezultă configurația lor spațială.

Teritoriu administrativ¹⁹⁷ - suprafața delimitată de lege, pe trepte de organizare administrativă a teritoriului: național, județean și al unităților administrativ-teritoriale (municipiu, oraș, comună).

Teritoriu administrativ¹⁹⁸: Suprafață delimitată prin lege pentru județe, municipii, orașe și comune. Este constituit din suprafața agricolă (teren arabil, pășuni și fânețe, vii și livezi), suprafața fondului forestier, suprafața ocupată de construcții și amenajări de infrastructură (căi de comunicație, altele decât cele aparținând domeniului public al statului, echipare energetică, lucrări de gospodărire a apelor), ape și bălți și suprafața aferentă intravilanului (construcții și amenajări), delimitată prin planurile urbanistice.

¹⁹⁵ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁹⁶ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁹⁷ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

¹⁹⁸ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

Teritoriu extravilan¹⁹⁹ - suprafața cuprinsă între limita administrativ-teritorială a unității de bază (municipiu, oraș, comună) și limita teritoriului intravilan.

Teritoriu intravilan²⁰⁰ - totalitatea suprafețelor construite și amenajate ale localităților ce compun unitatea administrativ-teritorială de bază, delimitate prin planul urbanistic general aprobat și în cadrul cărora se poate autoriza execuția de construcții și amenajări. De regulă intravilanul se compune din mai multe trupuri (sate sau localități suburbane componente).

Teritoriu metropolitan²⁰¹ - suprafața situată în jurul marilor aglomerări urbane, delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații reciproce de influență în domeniul căilor de comunicație, economic, social, cultural și al infrastructurii edilitare. De regulă limita teritoriului metropolitan depășește limita administrativă a localității și poate depăși limita județului din care face parte.

Teritoriu periurban²⁰² - suprafața din jurul municipiilor și orașelor, delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații de independență în domeniul economic, al infrastructurii, deplasărilor pentru muncă, asigurărilor cu spații verzi și de agrement, asigurărilor cu produse agroalimentare etc.

Unitate teritorială de referință (UTR)²⁰³ - subdiviziune urbanistică a teritoriului unității administrativ-teritoriale de bază, constituită pe criterii urbanistice similare sau omogene, având drept scop păstrarea, refacerea sau dezvoltarea teritoriului în concordanță cu tradițiile, valorile sau aspirațiile comunității la un moment dat și necesară pentru: agregarea pe suprafețe mici a indicatorilor de populație și de construire, determinarea caracteristicilor urbanistice, stabilirea indicatorilor urbanistici, reglementarea urbanistică omogenă. UTR, având de regulă suprafața de 1-20 ha și în mod excepțional până la 100 ha, se delimitează pe limitele de proprietate, în funcție de unele dintre următoarele caracteristici, după caz: - relief și peisaj cu caracteristici similare; - evoluție istorică unitară într-o anumită perioadă; - populație cu structură omogenă; - sistem parcelar și mod de construire omogene; - folosințe de aceeași natură ale terenurilor și construcțiilor; - regim juridic al imobilelor

¹⁹⁹ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²⁰⁰ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²⁰¹ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²⁰² Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²⁰³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

similar; reglementări urbanistice omogene referitoare la destinația terenurilor și la indicii urbanistici. În anumite cazuri în care unele dintre elementele caracteristice sunt omogene pe suprafețe întinse, mai multe UTR alăturate pot forma o macrounită teritorială de referință (MUTR).

Unități administrativ-teritoriale²⁰⁴ : Potrivit legii unitățile administrativ-teritoriale sunt comunele, teritoriale orașele și județele. Unitățile administrativ-teritoriale de bază sunt orașele și comunele care cuprind una sau mai multe localități.

Zonă de dezvoltare²⁰⁵: Perimetru delimitat în cadrul teritoriului administrativ al unui municipiu sau în cadrul unei zone metropolitane în care se propun unele facilități de natură fiscală, în scopul favorizării dezvoltării economice prin atragerea de investiții de capital străin sau autohton.

Zonă de influență²⁰⁶: Teritoriul și localitățile care înconjoară un centru urban și care sunt influențate direct de evoluția orașului și de relațiile de intercondiționare și de cooperare care se dezvoltă pe linia activităților economice, a aprovizionării cu produse agroalimentare, a accesului la dotările sociale și comerciale, a echipării cu elemente de infrastructură și cu amenajări pentru odihnă, recreere și turism. Dimensiunile zonei de influență sunt în relație directă cu mărimea și cu funcțiunile centrului urban polarizator.

Zonă de protecție²⁰⁷ - suprafețe în jurul sau în preajma unor surse de nocivitate, care impun protecția zonelor învecinate (stații de epurare, platforme pentru depozitarea controlată a deșeurilor, puțuri seci, cimitire, noxe industriale, circulație intensă etc.).

Zonă de risc natural²⁰⁸ - areal delimitat geografic, în interiorul căruia există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane.

Zonă defavorizată²⁰⁹ - arii geografice strict delimitate teritorial, care îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele condiții: a) au structuri productive monoindustriale care în activitatea zonei

²⁰⁴ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

²⁰⁵ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

²⁰⁶ Preluat din anexa 1 legea 351/2001

²⁰⁷ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²⁰⁸ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²⁰⁹ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

mobilizează mai mult de 50% din populația salariată; b) sunt zone miniere în care personalul a fost disponibilizat prin concedieri colective în urma aplicării programelor de restructurare; c) în urma lichidării, restructurării sau privatizării unor agenți economici apar concedieri colective care afectează mai mult de 25% din numărul angajaților care au domiciliul stabil în zona respectivă; d) rata șomajului depășește cu 25% rata șomajului la nivel național; e) sunt lipsite de mijloace de comunicație și infrastructura este slab dezvoltată.

Zonă funcțională²¹⁰ - parte din teritoriul unei localități în care, prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, se determină funcțiunea dominantă existentă și viitoare. Zona funcțională poate rezulta din mai multe părți cu aceeași funcțiune dominantă (zona de locuit, zona activităților industriale, zona spațiilor verzi etc.). Zonificarea funcțională este acțiunea împărțirii teritoriului în zone funcționale.

Zonă funcțională de interes²¹¹ - zonă funcțională cu rol important din punct de vedere urbanistic în evoluția localității. Zona funcțională de interes se stabilește de către structura de specialitate din subordinea arhitectului-șef și se aprobă de către consiliul local, respectiv Consiliul General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor.

Zonă metropolitană²¹²: Zonă constituită prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între marile centre urbane (Capitala României și municipiile de rangul I) și localitățile urbane și rurale aflate în zona imediată, la distanțe de până la 30 km, între care s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri.

Zonă protejată²¹³ - suprafața delimitată în jurul unor bunuri de patrimoniu, construit sau natural, a unor resurse ale subsolului, în jurul sau în lungul unor oglinzi de apă etc. și în care, prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, se impun măsuri restrictive de protecție a acestora prin distanță, funcționalitate, înălțime și volumetrie.

²¹⁰ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²¹¹ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

²¹² Preluat din anexa 1 legea 351/2001

²¹³ Preluat din anexa 2, legea 350/2001.

Zone de risc natural²¹⁴ : Sunt arealele delimitate geografic, în interiorul cărora există un potențial de producere unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane.

VII. Extrase din PATN

LEGE nr. 363 din 21 septembrie 2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport

1. Drumuri
1.1. Autostrăzi
<i>1.1.1. Autostrada Transilvania A 13, sectorul: Turda – Târgu Mureș – Sighișoara – Făgăraș.</i> Autostrada Transilvania reprezintă la momentul actual principala infrastructură rutieră majoră din România aflată în faza de proiectare și execuție. Execuția acesteia preconizată a se finaliza în 2013 va crea o axă de legătură între nord-vestul centrul și sudul țării, de care beneficiază din plin și Județul Mureș, datorită faptului că traseul acesteia se dezvoltă pe cca.km pe teritoriul județului și conectează patru orașe și municipii printre care și Municipiul Tg. Mureș. Autostrada Transilvania va reprezenta pentru județul Mureș axa rutieră majoră de sprijin și dezvoltare a celorlaltor categorii inferioare de rețele rutiere, precum și factorul cheie pentru dezvoltarea urbană și economică a județului.
<i>1.1.2. Autostrada A16, sectorul Târgu Mureș – Piatra Neamț – Roman – Târgu Frumos – Iași – Sculeni.</i> Autostrada Moldovei va reprezenta a doua infrastructură majoră a Județului Mureș și va susține fluxul rutier spre parte de est a țării și transfrontalier. Implementarea acesteia se preconizează a se realiza după 2013 și transforma județul Mureș într-o placă turnantă pentru traficul de tranzit pe coordonată vest-est iar municipiul Târgu Mureș într-un important nod rutier și pol de dezvoltare socio-economică.
1.2. Drumuri expres sau cu 4 benzi

²¹⁴ Preluat din legea 575/2001 articolul 2.

1.2.1. Drum cu 4 benzi Moisei – Năsăud – Bistrița – Reghin – Târgu Mureș. Va reprezenta axa nord-sud de conexiune a județului Mureș cu județele limitrofe (Bistrița, Maramureș). În vederea fluidizării traficului între Municipiul Tg. Mureș și Reghin, fortificării relațiilor economice și de altă natură, susținerii dezvoltării în cadrul culoarului superior al Mureșului se propune reclasificarea sectorului de drum cu 4 benzi dintre Tg. Mureș și Reghin în drum expres.

1.2.2. Drum cu 4 benzi Reghin – Miercurea Ciuc – Târgu Secuiesc. Această infrastructură rutieră va fortifica potențialul de comunicație al județului cu județele limitrofe din est până la darea în exploatare a Autostrăzii A 16 - Moldova. Totodată această infrastructură rutieră va susține dezvoltarea localităților din zona Defileului Mureșului iar Municipiul Reghin va deveni al doilea nod rutier ca importanță al Județului Mureș.

1.2.3. Drum cu 4 benzi Sibiu – Mediaș – Sighișoara – Odorheiu Secuiesc – Miercurea Ciuc. Această infrastructură rutieră va conecta partea sudică a județului cu județele învecinate (Sibiu, Brașov, Covasna) și totodată va reprezenta infrastructura rutieră de bază pentru dezvoltarea celei secundare. Municipiul Sighișoara va deveni un al doilea nod rutier secundar al Județului Mureș fapt ce îi va susține dezvoltarea socio-economică dar și valorificarea potențialului turistic.

2. Căi ferate

2.1. Linii de cale ferată convenționale cu viteza până la 160 km/h pe trasee existente reabilitate: Magistrala 300 – Curtici – Arad – Simeria – Vințu de Jos – Alba Iulia – Coșlariu – Copșa Mică – Sighișoara – Brașov – Ploiești – București – Fetești – Medgidia – Constanța. Modernizarea acestei magistrale prin sporirea vitezei de circulație la peste 160 km/oră și reducerea timpilor de staționare în gări reprezintă o condiție de bază pentru eficientizarea transportului feroviar în România și la nivelul acestei rute. Această acțiune va duce la relansarea transportului feroviar și scurtarea timpilor de acces între marile orașe.

2.2. Linii de cale ferată de interes local pe trasee noi: Târgu Mureș – Sighișoara. Realizarea acestei noi căi ferate simple electrificate va scurta cu peste 200 km legătura Municipiului Târgu Mureș cu Magistrala 300 și totodată cu Municipiul Sighișoara. Aceasta va duce la scurtarea timpilor de acces și totodată conectarea directă la transportul feroviar și a orașului Târnăveni.

3. Rețeaua de aeroporturi

3.1. Aeroporturi existente la care se vor executa lucrări de modernizare. Aeroportul Internațional Transilvania se află în prezent într-un amplu proces de modernizare (pistă și aerograră) în vederea creșterii fluxului de pasageri și aeronave. În vederea susținerii noului terminal intermodal pentru transportul combinat de la Ungheni se propune ca în cadrul aeroportului să se dezvolte un modul cargo pentru transportul de mărfuri.

LEGE nr. 171 din 4 noiembrie 1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa, publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 325 din 24 noiembrie 1997

LUCRĂRI prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național Secțiunea a II-a Apa APA PENTRU POPULAȚIE
1.0. ADUCTIUNI IMPORTANTE, CU DEBITE PESTE 0,1 mc/s, PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA ALIMENTARII CU APA POTABILĂ
1.1. PE TERMEN SCURT (1998-2005)
1. Denumirea aducțiunii
2. Denumirea prizei de apa
3. Lungimea aducțiunii - km
4. Debitul preconizat - mc/s
5. Localități importante alimentate cu apă
Județul Mureș
Nr. poziție 16 -----
1. Reghin - Sânmartinu de Câmpie
2. Uzina de apa Reghin
3. 30,0 km
4. 0,2 mc/s
5. Crăiești, Sânmartinu de Câmpie

<p>Nr. poziție 17</p> <p>-----</p> <p>1. Săngeorgiu de Pădure - Bălăușeri</p> <p>2. Acumularea Bezid</p> <p>3. 5,0 km</p> <p>4. 0,1 mc/s</p> <p>5. Sangeorgiu de Pădure</p>
<p>Nr. poziție 18</p> <p>-----</p> <p>1. Târgu Mureș - Band</p> <p>2. Uzina de apa Târgu Mureș</p> <p>3. 15,0 km</p> <p>4. 0,15 mc/s</p> <p>5. Grebenis, Nazna, Band</p>
<p>Nr. poziție 19</p> <p>-----</p> <p>1. Târgu Mureș - Șărmașu</p> <p>2. Uzina de apa Târgu Mureș</p> <p>3. 48,0 km</p> <p>4. 0,25 mc/s</p> <p>5. Sântana de Mureș, Voiniceni, Campenita, Lechincioara, Sanpetru de Campie, Șărmașu</p>
<p>TOTAL JUDEȚ:</p> <p>Lungimea aductiunii = 98,0 km</p> <p>Debitul preconizat = 0,70 mc/s</p>
<p>1.2. PE TERMEN MEDIU (2006-2015)</p>
<p>Județul Mureș</p>
<p>Nr. poziție 15</p> <p>-----</p> <p>1. Ludus - Saulia</p> <p>2. Uzina de apa Ludus</p> <p>3. 24,0 km</p> <p>4. 0,1 mc/s</p> <p>5. Taureni, Valea Larga, Saulia, Zau de Campie.</p>

<p>Nr. poziție 16</p> <p>-----</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sangeorgiu de Padure - Balauseri 2. Acumularea Bezid 3. 10,0 km 4. 0,1 mc/s 5. Fantanele, Balauseri
<p>TOTAL JUDEȚ:</p> <p>Lungimea aductiunii = 34,0 km</p> <p>Debitul preconizat = 0,2 mc/s</p>
<p>1.3. PE TERMEN LUNG (2016-2025)</p>
<p>Județul Mureș</p>
<p>Nr. poziție 6</p> <p>-----</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iernut - Sanpaul 2. Uzina de apa Iernut (Cipau) 3. 30,0 km 4. 0,1 mc/s 5. Sanpaul, Ogra, Cuci
<p>Nr. poziție 7</p> <p>-----</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iernut - Sanger 2. Uzina de apa Iernut (Cipau) 3. 27,0 km 4. 0,1 mc/s 5. Lechinta, Iclanzel, Papiu Ilarian, Sanger
<p>Nr. poziție 8</p> <p>-----</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reghin - Ernei 2. Uzina de apa Reghin 3. 28,0 km 4. 0,2 mc/s 5. Petelea, Peris, Gornesti, Ernei

<p>Nr. poziție 9</p> <p>-----</p> <p>1. Vargata - Gheorghe Doja</p> <p>2. Acumularea Vargata (Raul Niraj)</p> <p>3. 40,0 km</p> <p>4. 0,2 mc/s</p> <p>5. Miercurea Nirajului, Galesti, Acatari, Craciunesti, Gheorghe Doja</p>
<p>TOTAL JUDEȚ:</p> <p>Lungimea aductiunii = 125,0 km</p> <p>Debitul preconizat = 0,6 mc/s</p>
<p>2.0. LUCRĂRI HIDROEDILITARE DE REABILITARE ȘI DEZVOLTARE ÎN MUNICIPII ȘI ORAȘE</p>
<p>2.1. PE TERMEN SCURT (1998-2005)</p>
<p>1. Județ, municipiu, oraș</p> <p>2. Populația la 1 01.1996</p> <p>Tipul de intervenție necesară:</p> <p>3. Alimentari cu apă</p> <p>4. Canalizări</p>
<p>Județul Mureș</p>
<p>Nr. poziție 41</p> <p>-----</p> <p>1. Municipiul Târgu Mureș</p> <p>2. 166.593</p> <p>3. - majorare debite la captare-tratare</p> <ul style="list-style-type: none"> - majorare capacitate de compensare, înmagazinare - reabilitare rețea de distribuție - extindere rețea de distribuție <p>4. - reabilitare rețea de canalizare</p> <ul style="list-style-type: none"> - extindere rețea de canalizare - completarea stației de epurare cu treapta avansată (chimica)
<p>2.2. PE TERMEN MEDIU (2006-2015)</p>
<p>Județul Mureș</p>

<p>Nr. poziție 72</p> <p>-----</p> <p>1. Municipiul Sighișoara</p> <p>2. 36.393</p> <p>3. - majorare capacitate de compensare, înmagazinare</p> <p style="padding-left: 20px;">- reabilitare rețea de distribuție</p> <p>4. - extindere rețea de canalizare</p> <p style="padding-left: 20px;">- extindere stație de epurare</p>
<p>Nr. poziție 73</p> <p>-----</p> <p>1. Municipiul Reghin</p> <p>2. 39.562</p> <p>3. - majorare capacitate de compensare, înmagazinare</p> <p style="padding-left: 20px;">- reabilitare rețea de distribuție</p> <p style="padding-left: 20px;">- extindere rețea de distribuție</p> <p>4. extindere rețea de canalizare</p> <p style="padding-left: 20px;">- extindere stație de epurare</p> <p style="padding-left: 20px;">- completarea stației de epurare cu treapta avansată (chimica)</p>
<p>Nr. poziție 74</p> <p>-----</p> <p>1. Târnăveni</p> <p>2. 30.133</p> <p>3. - majorare debite la captare-tratare</p> <p style="padding-left: 20px;">- majorare capacitate de compensare, înmagazinare</p> <p style="padding-left: 20px;">- reabilitare rețea de distribuție</p> <p style="padding-left: 20px;">- extindere rețea de distribuție</p> <p>4. - extindere rețea de canalizare</p> <p style="padding-left: 20px;">- extindere stație de epurare</p>
<p>2.3. PE TERMEN LUNG (2016-2025)</p>
<p>Județul Mureș</p>

<p>Nr. poziție 60</p> <p>-----</p> <p>1. Iernut</p> <p>2. 9.926</p> <p>3. - majorare capacitate de compensare, înmagazinare</p> <p>- reabilitare rețea de distribuție</p> <p>4. - extindere rețea de canalizare</p> <p>- extindere stație de epurare</p> <p>- completarea stației de epurare cu trepte avansate (biologica și chimica)</p>
<p>Nr. poziție 61</p> <p>-----</p> <p>1. Luduș</p> <p>2. 18.851</p> <p>3. - majorare debite la captare-tratare</p> <p>- majorare capacitate de compensare, înmagazinare</p> <p>- extindere rețea de distribuție</p> <p>4. - extindere rețea de canalizare</p> <p>- stație noua de epurare</p>
<p>Nr. poziție 62</p> <p>-----</p> <p>1. Sovata</p> <p>2. 12.184</p> <p>3. - majorare debite la captare-tratare</p> <p>- majorare capacitate de compensare, înmagazinare</p> <p>- extindere rețea de distribuție</p> <p>4. - extindere rețea de canalizare</p> <p>- extindere stație de epurare</p> <p>- completarea stației de epurare cu treapta avansată (biologica)</p>
<p>3.0 ZONE DE DISFUNCTIONALITATI MARI ÎN ALIMENTAREA CU APA ȘI/SAU CANALIZARE A MUNICIPIILOR ȘI ORAȘELOR, CARE NECESITA LUCRĂRI HIDROEDILITARE DE REABILITARE ȘI DEZVOLTARE</p>
<p>1. Zona</p> <p>2. Municipii și orașe</p>

3. Județul
Nr. crt. 1 ----- 1. Zona nr. 1 2. Reghin 3. Mureș
Nr. crt. 2 ----- 1. Zona nr. 1 2. Sovata 3. Mureș
Nr. crt. 3 ----- 1. Zona nr. 1 2. Târnăveni 3. Mureș
Nr. crt. 4 ----- 1. Zona nr. 1 2. Târgu Mureș 3. Mureș
4.0. ZONE CU LOCALITĂȚI RURALE, AVÂND RESURSE REDUSE DE APA, CARE NECESITA LUCRĂRI PRIORITARE DE ALIMENTARE CU APA ÎN SISTEM CENTRALIZAT
1. Zona 2. Suprafața orientativă (ha) 3. Județul
Nr. crt. 1 ----- 1. A 2. 291.600 3. Mureș

4.1. NOMINALIZAREA COMUNELOR PENTRU CARE CONSILIILE JUDEȚENE SOLICITA LUCRĂRI PRIORITARE DE ALIMENTARE CU APA ȘI CANALIZARE ÎN SISTEM CENTRALIZAT

1. Comuna
2. Populația la 1.01.1996

Județul Mureș

Nr. crt. 34

1. Acatari
2. 4.713

Nr. crt. 35

1. Band
2. 7.549

Nr. crt. 36

1. Batos
2. 4.050

Nr. crt. 37

1. Bălaușeri
2. 5.093

Nr. crt. 38

1. Breaza
2. 2.534

Nr. crt. 39

1. Crăciunești
2. 4.342

Nr. crt. 40

1. Crăiești

2. 1.102
Nr. crt. 41 ----- 1. Cuci 2. 2.061
Nr. crt. 42 ----- 1. Ernei 2. 4.876
Nr. crt. 43 ----- 1. Fărăgău 2. 1.703
Nr. crt. 44 ----- 1. Fântânele 2. 5.259
Nr. crt. 45 ----- 1. Găleşti 2. 3.047
Nr. crt. 46 ----- 1. Gheorghe Doja 2. 2.542
Nr. crt. 47 ----- 1. Gornești 2. 5.618
Nr. crt. 48 ----- 1. Grebenisu de Câmpie 2. 1.391

<p>Nr. crt. 49</p> <p>-----</p> <p>1. Iclănzul</p> <p>2. 2.082</p>
<p>Nr. crt. 50</p> <p>-----</p> <p>1. Lunca</p> <p>2. 3.059</p>
<p>Nr. crt. 51</p> <p>-----</p> <p>1. Miercurea Nirajului</p> <p>2. 5.848</p>
<p>Nr. crt. 52</p> <p>-----</p> <p>1. Ogra</p> <p>2. 2.401</p>
<p>Nr. crt. 53</p> <p>-----</p> <p>1. Papiu Ilarian</p> <p>2. 929</p>
<p>Nr. crt. 54</p> <p>-----</p> <p>1. Petelea</p> <p>2. 2.711</p>
<p>Nr. crt. 55</p> <p>-----</p> <p>1. Săngeorgiu de Pădure</p> <p>2. 5.607</p>
<p>Nr. crt. 56</p> <p>-----</p> <p>1. Sanger</p> <p>2. 2.365</p>
<p>Nr. crt. 57</p> <p>-----</p>

<p>1. Sănpaul 2. 3.657</p>
<p>Nr. crt. 58 ----- 1. Sănpetru de Câmpie 2. 2.960</p>
<p>Nr. crt. 59 ----- 1. Sântana de Mureș 2. 3.579</p>
<p>Nr. crt. 60 ----- 1. Șarmașu 2. 7.179</p>
<p>Nr. crt. 61 ----- 1. Șaulia 2. 1.886</p>
<p>Nr. crt. 62 ----- 1. Tăureni 2. 1.012</p>
<p>Nr. crt. 63 ----- 1. Valea Larga 2. 3.484</p>
<p>Nr. crt. 64 ----- 1. Zau de Campie 2. 3.578</p>

APA PENTRU INDUSTRIE

1. ZONE CU RESURSE DE APA, POLUATE DE INDUSTRIE, CARE NECESITA MĂSURI DE REABILITARE PE TERMEN SCURT		
Nr. crt.	Delimitarea orientativa a zonei	Suprafața (ha)
1.15	Județul Mureș	
	Centru	72.000
	TOTAL JUDEȚ:	72.000
2. ZONE CU RESURSE DE APA, POLUATE DE INDUSTRIE, CARE NECESITA MĂSURI DE REABILITARE PE TERMEN MEDIU		
Nr. crt.	Delimitarea orientativa a zonei	Suprafața (ha)
2.20	Județul Mureș	
	Sud	42.500
	TOTAL JUDEȚ:	42.500

LEGE nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate

I . ZONE NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL ȘI MONUMENTE ALE NATURII

1.0. Rezervații ale biosferei, parcuri naționale sau naturale

Poziția	Denumirea	Suprafața (ha)	Județul
K	Călimani	24.041,00	Bistrița-Năsăud, Suceava, Mureș

2.0. Rezervații și monumente ale naturii

Nr. crt.	Denumirea	Localitatea	Suprafața (ha)
2.627	Rezervația de bujori Zau de Campie	Comuna Zau de Campie	3,10
2.628	Pădurea Mociar	Comuna Solovastru	48,00
2.629	Pădurea Sabed	Comuna Cevasu de Campie	59,00
2.630	Rezervația cu lalea pestrița	Comuna Brancovenesti	2,50

	Valenii de Mureș		
2.631	Lacul Faragau	Comuna Faragau	35,00
2.632	Rezervația de stejar pufos	Municipiul Sighisoara	11,90
2.633	Molidul de rezonanță pădurea Lăpușna	Comuna Gurghiu	77,80
2.634	Arboretul cu Chamaecyparis lawsoniana	Comuna Sangiorgiu de Padure	5,80
2.635	Stejarii seculari de la Breite	Municipiul Sighișoara	70,00
2.636	Lacul Ursu și arboretele de pe saraturi	Orașul Sovata	79,00
2.637	Poiana cu narcise Gurghiu	Comuna Gurghiu	3,00
2.638	Defileul Deda-Toplița	Comunele Deda și Stancenii	6.000,00
2.639	Defileul Mureșului	Comunele Lunca Bradului și Rastolnita	7.733,00
2.640	Stejarii seculari de la Sangiorgiu de Mureș	Comuna Sangiorgiu de Mureș	0,10

II. GRUPAREA GEOGRAFICĂ ȘI LOCALIZAREA TERITORIALĂ A ZONELOR NATURALE PROTEJATE, DE INTERES NAȚIONAL

1.0. Carpații și Subcarpații Orientali

1.1. Rezervații ale biosferei și parcuri naționale sau naturale

Simbolul	Denumirea	Județul
G	Rodna	Bistrița-Năsăud, Maramureș, Suceava
H	Bucegi	Arges, Dâmbovița, Brașov, Prahova
I	Cheile Bicazului-Hasmas	Neamț, Harghita
J	Ceahlau	Neamț
K	Calimani	Suceava, Mureș, Bistrița-Năsăud

1.2. Zone care cuprind rezervații și monumente ale naturii

Județul

Maramureș, Bistrița-Năsăud, Suceava, Mureș, Neamț, Harghita, Bacău, Covasna, Brașov, Vrancea, Buzău, Prahova, Dâmbovița

5.0. Dealurile Clujului

5.2. Zone care cuprind rezervații și monumente ale naturii

Alba, Cluj, Mureș

**I. VALORI DE PATRIMONIU CULTURAL DE INTERES NAȚIONAL
(MONUMENTE ISTORICE DE VALOARE NAȚIONALĂ EXCEPȚIONALĂ)**

1. Monumente și ansambluri de arhitectură

a) Cetăți

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
a)28.	Cetatea Târgu Mureș	Municipiul Târgu Mureș	Mureș
a)29.	Cetatea Saschiz	Comuna Saschiz, satul Saschiz	Mureș

d) Castele, conace, palate

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
d)19.	Castelul Bethlen	Comuna Daneș, satul Criș	Mureș
d)20.	Palatul Teleky	Comuna Gornești, satul Gornești	Mureș

f) Clădiri civile urbane

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
f)34.	Casa Vlad Dracul	Municipiul Sighișoara	Mureș
f)35.	Casa cu cerb	Municipiul Sighișoara	Mureș

g) Ansambluri urbane

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
g)14.	Ansamblul urban	Municipiul Sighișoara	Mureș

h) Biserici din lemn

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
h)53.	Biserica Sfintii Arhangheli	Comuna Lunca, satul Baita	Mureș
h)54.	Biserica Sfântul Ioan Botezatorul	Comuna Ceausu de Campie, satul Porumbeni	Mureș
h)55.	Biserica Sfintii Arhangheli	Comuna Panet, satul Panet	Mureș

h)56. Biserica de lemn Sfantul Nicolae	Oraşul Reghin	Mureş
h)57. Biserica Sfintii Arhangheli	Comuna Sarmasu, satul Sarmasel	Mureş
h)58. Biserica Sfintii Arhangheli	Comuna Galesti, satul Troita	Mureş
h)59. Biserica Sfantul Nicolae	Comuna Acatari, satul Valeni	Mureş
k) Biserici și ansambluri mănăstirești		
k)107. Biserica din Deal	Municipiul Sighișoara	Mureş

2. *Monumente și situri arheologice*

f) Necropole și zone sacre - epoca fierului

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
f)4.	Zona sacră - gropi rituale; așezare dacica	Municipiul Sighișoara (în punctul "Dealul Turcului")	Mureş

k) Rezervații arheologice cuprinzând situri cu niveluri de locuire pe perioade îndelungate - așezări și necropole

Nr.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
k)2.	Așezare și necropole (în punctul "Dealul Viilor")	Municipiul Sighișoara, localitatea Viilor	Mureş

II. UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE CU CONCENTRARE FOARTE MARE A PATRIMONIULUI CONSTRUIT CU VALOARE CULTURALĂ DE INTERES NAȚIONAL

Județul	Unitatea administrativ-teritorială	
MUREȘ	Municipii	Târgu Mureș, Reghin, Sighisoara, Tarnaveni
	Orașe	Iernuț, Luduș
	Comune	Acățari, Adămuș, Apold, Ațintis, Bahnea, Batoș, Băgaciu, Bălăușeri, Bichiș, Bogata, Brâncovenești, Ceuașu de Câmpie, Cucerdea, Cuci, Danesș Gălești,

Gornesti, Lunca, Nadeş, Pănet, Păsăreni, Saschiz,
Şărmaşu, Săncraiu de Mureş, Suseni, Vânători.

LEGE Nr. 575 din 22 octombrie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului naţional - Secţiunea a V-a - Zone de risc natural Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 726 din 14 noiembrie 2001

Unități administrativ teritoriale urbane amplasate în zone pentru care intensitatea seismică, echivalată pe baza parametrilor de calcul privind zonarea seismică a teritoriului României, este minimum VII (exprimată în grade MSK)			
Nr. Crt	Unitatea administrativ-teritorială	Număr de locuitori	Intensitatea seismică exprimată în grade MSK
1	Municipiul Târgu-Mureş	164928	VII
2	Municipiul Sighişoara	36222	VII
3	Municipiul Târnăveni	29828	VII
4	Oraşul Iernut	9833	VII
5	Oraşul Luduş	18647	VII

UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE AFECTATE DE INUNDAȚII			
Nr. crt	Localitatea	Tipuri de inundații	
		pe curs de apă	toreni
	Municipiul		
1	Târgu Mureş	.	-
2	Reghin	.	-
3	Târnăveni	.	.
	Oraşul		
4	Iernut	.	-
5	Luduş	.	.
6	Miercurea Nirajului	.	-
7	Sângeorgiu de Pădure	.	.
8	Sărmaşu	.	.
9	Sovata	.	-
10	Ungheni	.	-
	Comuna		
11	Acăţari	.	-
12	Adămuş	.	.
13	Apold	-	.
14	Aţintiş	.	.
15	Bahnea	.	-
16	Band	.	-
17	Batoş	.	-

18	Bălăușeri	.	-
19	Bichiș	.	.
20	Bogata	.	-
21	Brâncovenești	.	-
22	Ceuașu de Câmpie	.	.
23	Chetani	.	.
24	Coroisânmartin	.	-
25	Crăciunești	.	.
26	Crăiești	.	.
27	Cristești	.	-
28	Cucerdea	.	-
29	Cuci	.	.
30	Daneș	-	.
31	Deda	-	.
32	Eremitu	-	.
33	Ernei	-	.
34	Fântânele	.	.
35	Gălești	.	-
36	Gănești	.	-
37	Gheorghe Doja	.	.
38	Ghindari	.	.
39	Grebenișu de Câmpie	.	-
40	Hodoșa	.	-
41	Iclânzul	.	-
42	Idecu de Jos	.	-
43	Livezeni	.	.
44	Măgherani	.	-
45	Mica	.	-
46	Miheșu de Câmpie	.	-
47	Neaua	.	.
48	Ogra	.	-
49	Papiu Ilarian	-	.
50	Pănet	.	-
51	Păsăreni	.	-
52	Pogăceaua	.	-
53	Râciu	.	-
54	Saschiz	-	.
55	Sâncraiu de Mureș	.	-
56	Sângeorgiu de Mureș	.	-
57	Sânger	.	.
58	Sânpaul	.	-
59	Sântana de Mureș	.	-
60	Suplac	.	.
61	Suseni	.	-
62	Șincai	.	-
63	Vărgata	.	.

64	Vătava	-	.
65	Vânători	-	.
66	Voivodeni	.	-
67	Zau de Câmpie	.	.

UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE AFECTATE DE ALUNECĂRI DE TEREN			
Nr. crt	Unitatea administrativ teritorială	Potențialul de producere a alunecărilor	
	Municipiul		
1	Sighișoara	scăzut - ridicat	
2	Reghin	ridicat	
3	Târnăveni	scăzut	
	Orașul		
4	Iernut	scăzut	
5	Miercurea Nirajului	scăzut - ridicat	
6	Sovata	mediu	
	Comuna		
7	Adămuș	ridicat	
8	Albești	scăzut - ridicat	
9	Apold	ridicat	
10	Băgaciu	ridicat	
11	Bălăușeri	scăzut - ridicat	
12	Beica de Jos	ridicat	
13	Bichiș	ridicat	
14	Brâncovenești	scăzut - ridicat	
15	Ceuașu de Câmpie	ridicat	
16	Cristești	scăzut - ridicat	
17	Daneș	ridicat	
18	Deda	scăzut - ridicat	
19	Gheorghe Doja	ridicat	
20	Grebenișu de Câmpie	ridicat	
21	Hodoșa	ridicat	
22	Livezeni	ridicat	
23	Măgherani	ridicat	
24	Mica	scăzut - ridicat	
25	Nadeș	ridicat	
26	Neaua	ridicat	
27	Petelea	scăzut - ridicat	
28	Râciu	ridicat	
29	Sângeorgiu de Mureș	scăzut	
30	Saschiz	scăzut - ridicat	
31	Vărgata	scăzut - ridicat	

32	Vătava	mediu - ridicat
33	Vânători	ridicat
34	Zau de Câmpie	ridicat

LEGE nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 408 din 24 iulie 2001

4.3. Localități urbane de rangul II

Sunt de rangul II următoarele localități:

Nr. crt.	Localitatea	Statutul localității	Județul	Numărul de locuitori la 1 ianuarie 1999
55.	Reghin	municipiu	Mureș	38.925
65.	Sighișoara	municipiu	Mureș	36.222
71.	Târgu Mureș	municipiu reședință de județ	Mureș	164.928
73.	Târnăveni	municipiu	Mureș	29.828

5.6. Localități urbane de rangul III:

Sunt de rangul III următoarele localități:

Nr. crt.	Localitatea	Statutul localității	Județul	Numărul de locuitori la 1 ianuarie 1999
77.	Iernut	oraș	Mures	9.833
86.	Ludus	oraș	Mures	18.647
139.	Sovata	oraș	Mures	12.219

6.0. Zone lipsite de orașe pe o rază de circa 25-30 km, care necesita acțiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală.

Zona	Județul	Suprafața orientativă (ha)	Numărul de locuitori la 1 ianuarie 1999	Numărul de comune	Numărul de sate
Zona 12	Bistrița-Năsăud	82.187	31.459	11	67
	Cluj	44.716	19.054	8	42
	Mureș	68.322	40.952	14	104
	Total zona 12	195.225	91.207	33	213

6.1. Zone lipsite de orașe pe o rază de circa 25-30 km, care necesita acțiuni prioritare pentru

dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală

LISTA CUPRINZÂND COMUNELE

Zona	Județul	Denumirea comunei
Zona 12	Bistrita-Nasaud	1. Budesti 2. Chiochis 3. Galatii Bistritei 4. Lechinta 5. Matei 6. Micestii de Campie 7. Milas 8. Silivasu de Campie 9. Sanmihaiu de Campie 10. Teaca 11. Urmenis
	Cluj	1. Buza 2. Camarasu 3. Catina 4. Frata 5. Geaca 6. Mociu 7. Palatca 8. Suatu
	Mureș	1. Band 2. Cozma 3. Craiesti 4. Faragau 5. Grebenisu de Campie 6. Mihesu de Campie 7. Pogaceaua 8. Raci 9. Sarmasu 10. Sanpetru de Campie 11. Saulia 12. Sincai 13. Valea Larga

14. Zau de Campie

Total zona 12: 33 de comune

5.0. Comune în care s-au produs scăderi accentuate de populație în perioada 1966-1998, care necesita acțiuni de sprijin și revitalizare

Nr.crt.	Județul	Comune cu scăderi de populație							
		Scăderi de 30-50%				Scăderi de peste 50%			
		Numărul de comune	% din numărul total de comune	% din suprafața totală	% din populația rurală	Numărul de comune	% din numărul total de comune	% din suprafața totală	% din populația rurală
28	Mureș	27	30	22,2	19,4	8	8,9	6,1	3,9

5.1. Lista cuprinzând comunele în care s-au produs scăderi accentuate de populație în perioada 1966-1998, care necesita acțiuni de sprijin și revitalizare

Județul	Comune cu scăderi de populație de 30-50%	Comune cu scăderi de populație de peste 50%
Mures	Apold	Bala
	Atintis	Bichis
	Atintis	Cozma
	Beica de Jos	Iclanzel
	Bogata	Papiu Ilarian
	Chiheru de Jos	Raciu
	Coroisanmartin	Vetca
	Craiesti	Viisoara
	Cucerdea	
	Cuci	
	Fantanele	
	Faragau	
	Grebenisu de Câmpie	
	Hodosa	
	Magherani	
	Mihesu de Campie	
	Neaua	
	Ogra	
	Pogaceaua	
	Sanger	

	Sanpetru de Câmpie	
	Saulia	
	Sincai	
	Suplac	
	Taureni	
	Voivodeni	
	Zagar	

LEGE nr. 363 din 21 septembrie 2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport MONITORUL OFICIAL nr. 806 din 26 septembrie 2006

DIRECȚII DE DEZVOLTARE prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport

A. Rețeaua de căi rutiere

1. Autostrăzi:

1.13. Turda-Târgu Mureș-Sighișoara-Făgăraș;

1.16. Târgu Mureș-Piatra-Neamț-Roman-Târgu Frumos-Iași-Sculeni*);

2. Drumuri expres sau cu 4 benzi:

2.14. Moisei-Năsăud-Bistrița-Reghin-Târgu Mureș;

2.16. Reghin-Miercurea-Ciuc-Târgu Secuiesc;

2.21. Sibiu-Mediaș-Sighișoara-Odorheiu Secuiesc-Miercurea-Ciuc;

B. Rețeaua de căi feroviare

3. Linii de cale ferată de interes local, pe trasee noi:

3.05. Târgu Mureș-Sighișoara;

C. Rețeaua de căi navigabile interioare și porturi

1. Căi navigabile la care se vor executa lucrări de amenajare:

1.16. Râul Mureș de la frontieră până la Alba Iulia;

D. Rețeaua de aeroporturi

1. Aeroporturi existente la care se vor executa lucrări de modernizare:

1.13. Aeroportul Târgu Mureș;

VIII. Anexe

Anexa 1. Prezentare sintetică scopului, obiectivelor și fondurilor alocate pentru realizarea dimensiunii teritoriale a politicii de coeziune a țărilor membre ale Uniunii Europene

	Scopul programelor	Obiective	Fonduri alocate 2007-2013
Austria	Competitivitatea și inovarea regională, regiunile atractive, creșterea adaptabilității și calificărilor forței de muncă, cooperarea teritorială, guvernarea	<ul style="list-style-type: none"> • Mărirea competitivității prin întărirea bazei de cunoaștere și a capacității întreprinderilor de a inova • Sprijinirea cercetării și dezvoltării • Dezvoltarea regională echilibrată, accesul îmbunătățit în regiuni și promovarea forței de muncă 	Total: 1,46 miliarde euro Convergență: 177 milioane euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 1,03 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 257 milioane euro
Belgia	Întărirea coeziunii teritoriale și competitivității durabile, promovarea economiei bazate pe cunoaștere și inovare, dezvoltarea urbană, dezvoltarea afacerilor și a capitalului uman, cercetarea, instruirea, reducerea șomajului, lupta împotriva discriminării și promovarea egalității	<ul style="list-style-type: none"> • Atingerea nivelului de 3 % • of din PIB pentru cercetare • și dezvoltare Creșterea ratei • de ocupare a forței de muncă • la 70 %, 60 % pentru femei și • 50 % pentru muncitori • cu vârste cuprinse între 55 • și 64 de ani. 	Total: 2,3 miliarde euro Convergență: 638 milioane euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 1,4 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 194 milioane euro
Bulgaria	Îmbunătățirea infrastructurii, a capitalului uman și a ocupării forței de muncă, încurajarea spiritului întreprinzător într-un mediu de afaceri favorabil și sub o bună	<ul style="list-style-type: none"> • Rată de creștere a PIB-ului real de 0,27 % • Crearea de aproximativ 36.700 locuri de muncă 	Total: 6,9 miliarde euro Convergență: 6,7 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 179 milioane euro

	guvernare, sprijinirea unei dezvoltări teritoriale echilibrate.		
Cipru	Întărirea economiei, sprijinirea afacerilor, crearea unei societăți bazate pe cunoaștere și promovarea cercetării și inovării, resursele umane, ocuparea forței de muncă și coeziunea socială, modernizarea infrastructurii transportului, energiei și mediului și dezvoltarea unor comunități durabile	<ul style="list-style-type: none"> • Mărirea creșterii anuale a PIB-ului de la 3,8 % la 4,2 % • Mărirea ratei de ocupare a forței de muncă de la 68,5 % la 71 % • Creșterea cheltuielilor alocate cercetării-dezvoltării la 1 % din PIB-ul național până în 2010 • Creșterea călătoriilor cu transportul public de la 2 % la 10 % din total 	Total: 640 milioane euro Convergență: 213 milioane euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 399 milioane euro Cooperare teritorială europeană: 28 milioane euro
Estonia	Investirea în educație, cercetare și inovare, oportunități pentru o mai bună conectivitate, folosirea durabilă a mediului înconjurător și dezvoltarea echilibrată a regiunilor și a capacităților lor administrative	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea procentului de ocupare a forței de muncă până la 72 % (de la 64,4 % în 2005) • Investiții suplimentare în cercetare din partea companiilor (de la 0,42 % la 1,6 % din PIB) • Creșterea numărului de locuințe conectate la internet până la 70 % (de la 36 % în 2005) • creștere a nivelului de reciclare a deșeurilor solide până la 60 % (de la 36,6 % în 2005) • Păstrarea până în 2010 a consumului de energie primară la nivelul anului 2003 	Total: 3,45 miliarde euro Convergență: 3,4 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 52 milioane euro
Danemarca	Resursele umane, inovarea, folosirea susținută a tehnologiei informației, spiritul întreprinzător, regiunile	<ul style="list-style-type: none"> • Procentajul mai ridicat de oameni instruiți • Creșterea numărului de întreprinderi inovative • Creșterea ratei de pătrundere a 	Total: 613 milioane euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă:

	attractive și îmbunătățirea adaptabilității și califi cărilor forței de muncă	tehnologiilor de informare și comunicare în companii de la 56 % (2005) la 75 %	510 milioane euro Cooperare teritorială europeană: 103 milioane euro
Finlanda	Promovarea afacerilor, sprijinirea inovației, relaționarea și întărirea structurilor de cunoaștere, competența, ocuparea forței de muncă, ocuparea forței de muncă și spiritual întreprinzător, îmbunătățirea accesului în regiune și a protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea de noi întreprinderi și locuri de muncă pentru a crește rata de ocupare a forței de muncă • Dezvoltarea economiei regionale • Creșterea productivității, competitivității și exporturilor întreprinderilor • Creșterea nivelului de educație • Creșterea fondurilor alocate cercetării și inovării la 4 % din PIB până în 2010 	Total: 1,7 miliarde euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 1,6 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 120 milioane euro
Franța	Creșterea competitivității, promovarea și susținerea ocupării forței de muncă, a capitalului uman, a atractivității regionale și a investițiilor în ocuparea forței de muncă, asigurarea reinsertiei sociale, dezvoltării teritoriale și a dezvoltării durabile, a inovării și a economiei bazate pe cunoaștere, instruirea, dezvoltarea tehnologiilor informației și comunicării, protecția mediului, evitarea riscului și politica energetică	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea cotei alocate cercetării private (1,25 % din PIB în 2006) și atingerea standardelor comunitare în inovare • Reducerea intensității energetice cu 2 % pe an până în 2015 și reducerea emisiilor de gaz cu efect de seră cu o medie de 3 % până în 2050 	Total: 14,3 miliarde euro Convergență: 3,2 miliarde euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 10,2 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 872 milioane euro
Germania	Promovarea inovării,	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea cheltuielilor pentru 	Total: 26.3 miliarde

	<p>întărirea competitivității, îmbunătățirea atractivității regiunilor, crearea mai multor locuri de muncă mai bune</p>	<p>cercetare și inovare la 3 % din PIB (de la 2,5 %)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea ratei ocupării forței de muncă la 70 % (de la 65,4 %) 	<p>euro</p> <p>Convergență: 16,1 miliarde euro</p> <p>Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 9,4 miliarde euro</p> <p>Cooperare teritorială europeană: 851 milioane euro</p>
Grecia	<p>Mărirea competitivității, îmbunătățirea accesibilității, crearea convergenței digitale și sprijinirea dezvoltării resurselor umane, a educației și a cunoștințelor dobândite</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea PIB-ului cu aproximativ 3,5 % și crearea de până la 95000 de noi locuri de muncă până în 2015 • Creșterea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare la 1,5 % din PIB (de la 0,6 % în prezent) 	<p>Total: 20,4 miliarde euro</p> <p>Convergență: 19,6 miliarde euro</p> <p>Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 635 milioane euro</p> <p>Cooperare teritorială europeană: 210 milioane euro</p>
Lituania	<p>Crearea unei mai mari productivități printr-o economie bazată pe cunoaștere și inovare, încurajarea competitivității și asigurarea unei calități mai bune a vieții</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă de la 61,2 la 70 % • Creșterea cheltuielilor alocate cercetării de la 0,76 la 2,2 % din PIB 	<p>Total: 6,9 miliarde euro</p> <p>Convergență: 6,78 miliarde euro</p> <p>Cooperare teritorială europeană: 109 milioane euro</p>
Letonia	<p>Dezvoltarea și folosirea eficientă a resurselor umane, întărirea competitivității și progresul înspre o economie bazată pe cunoaștere, îmbunătățirea serviciilor publice și infrastructurii, ca o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Menținerea unei rate anuale de creștere a PIB-ului de 6-8 % (11,9 % în 2006) • Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă la 70 % (66,3 % pentru 2006) și scăderea ratei șomajului sub 6 % (6,5 % în 2006) • Creșterea cheltuielilor pentru 	<p>Total: 4,6 miliarde euro</p> <p>Convergență: 4,5 miliarde euro</p> <p>Cooperare teritorială europeană: 90 milioane euro</p>

	precondiție pentru o dezvoltare echilibrată la nivel teritorial și național	<p>cercetare și dezvoltare la 1,5 % din PIB de la 0,57 % în 2005</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea numărului de persoane între 20 și 24 de ani care își finalizează studiile secundare superioare la 85 % (2005: 79,9 %) • Creșterea procentului de cetățeni care beneficiază de servicii de administrare a apelor reziduale la 62 % (2004: 9 %) 	
Luxemburg	<p>Promovarea înființării de întreprinderi mici și mijlocii Dezvoltarea centrelor urbane care au făcut obiectul schimbărilor economice</p> <p>Îmbunătățirea cunoașterii și inovației, în special în centrele de cercetare publice și private</p> <p>Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă, în special în ce privește femeile și muncitorii în vârstă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atingerea unui nivel de cheltuieli de 3 % din PIB pentru cercetare și dezvoltare, în special în sectorul privat și reducerea emisiilor de CO₂, având în vedere Obiectivele stabilite la Kyoto 	<p>Total: 65 milioane euro</p> <p>Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 50 milioane euro</p> <p>Cooperare teritorială europeană: 15 milioane euro</p>
Malta	<p>Susținerea unei economii în creștere, competitive, bazate pe cunoaștere, creșterea atractivității și calității vieții, investirea în capitalul uman și valorizarea specificității regiunii Gozo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea PIB-ului pe cap de locuitor relativ la media UE de la 69,2 % în 2005 la 74 % până în 2013 • Creșterea exporturilor nominale de bunuri și servicii între 2007 și 2013 cu 4 % pentru a reflecta realizările în materie de competitivitate • Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă de la 54,3 % în 2005 la 57 % până în 2013 	<p>Total: 855 milioane euro</p> <p>Convergență: 840 milioane euro</p> <p>Cooperare teritorială europeană: 15 milioane euro</p>

Olanda	Întărirea competitivității prin concentrarea pe inovare, spirit întreprinzător, atractivitatea regiunilor, orașe, alimentarea pieței muncii, investirea în capitalul uman și cooperarea cu țările vecine	<ul style="list-style-type: none"> • Contribuția la transpunerea rezultatelor obținute în cercetare și dezvoltare tehnologică, inovare, spirit întreprinzător și societatea informațională, în special în întreprinderile mici și mijlocii și în serviciile pentru cetățeni. • Îmbunătățirea accesului la locuri de muncă, creșterea adaptabilității muncitorului și a productivității muncii 	Total: 1,9 miliarde euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 1,6 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 247 milioane euro
Irlanda	Îmbunătățirea infrastructurii economice, a infrastructurii întreprinderilor, a celei științifice și de inovare, a capitalului uman și social și a inserției sociale	<ul style="list-style-type: none"> • Contribuția la dezvoltarea economiei cu 4-4,5 % pe an într-un climat economic internațional favorabil 	Total: 901 milioane euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 751 milioane euro Cooperare teritorială europeană: 151 milioane euro
Italia	O creștere medie anuală a PIB-ului între 2,4 și 3,1 % în regiunile aflate în cadrul obiectivului convergență Creșterea ratei ocupării forței de muncă de la aproximativ 45 % la 50 % în aceste regiuni	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea rețelelor de cunoaștere, creșterea standardelor de viață, securitatea și reintegrarea socială, stimularea grupurilor comerciale, serviciilor și competiției și internaționalizarea și modernizarea economiei 	Total: 28,8 miliarde euro Convergență: 21,6 miliarde euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 6,3 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 846 milioane euro
Polonia	Eficiențizarea administrației publice, creșterea calității capitalului uman, modernizarea infrastructurii, sprijinirea	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea a 3,5 milioane de locuri de muncă pentru a aduce rata de ocupare a forței de muncă la 60 % până în 2013 (52,8 % în 2005) • Creșterea ratei cheltuielilor 	Total: 67,3 miliarde euro Convergență: 66,55 miliarde euro Cooperare teritorială

	<p>întreprinderilor competitive și inovatoare, creșterea competitivității regionale și dezvoltarea zonelor rurale</p>	<p>pentru cercetare și inovare la 1,5 % din PIB (în comparație cu 0,57 % în prezent)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Triplarea lungimii rețelei de transport rutier și feroviar • Creșterea cotei de energie regenerabilă folosită la 8,5 % (2,9 % în 2005) • Creșterea PIB-ului pe cap de locuitor de la 51 % din media UE (în 2006) la 65 % 	<p>europeană: 731 milioane euro</p>
Portugalia	<p>Dezvoltarea abilităților muncitorilor, promovarea creșterii economice durabile, garantarea coeziunii sociale, asigurarea dezvoltării teritoriilor și orașelor, creșterea eficienței guvernării</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea la 50 % a numărului de cursuri vocaționale disponibile la nivel secundar pentru reducerea ratei ridicate de abandon școlar (38 % în 2005) • Creșterea cotei companiilor de medie și înaltă tehnologie în sectorul industrial de la 3,4% în prezent la 6,2 % în 2010 • Creșterea investițiilor publice și private în cercetare și tehnologie ca procent din PIB (la 0,8 % și respective 1 % în 2010) 	<p>Total: 21,5 miliarde euro Convergență: 20,47 miliarde euro Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 938 milioane euro Cooperare teritorială europeană: 99 milioane euro</p>
Regatul Unit	<p>Întreprinderea și inovarea, califi cările și forța de muncă, mediul înconjurător și comunitatea. Durabilitatea, concentrarea pe problemele pieței, egalitatea, parteneriatele cu autoritățile locale, educația superioară, sectoarele de voluntariat și privat, sprijinul pentru Agenda Lisabona</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea calificărilor • Creșterea investițiilor în cercetare și dezvoltare, în special în sectorul privat • Stimularea inovării și spiritului întreprinzător 	<p>Total: 10,6 miliarde euro Convergență: 2,9 miliarde euro Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 6,9 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 722 milioane euro</p>

Republica Cehă	Creșterea competitivității, sprijinirea cercetării și dezvoltării, a inovației, dezvoltarea turismului sustenabil, educația, ocuparea forței de muncă, coeziunea socială, dezvoltarea societății informaționale, reducerea taxelor administrative, îmbunătățirea accesului la transport, dezvoltarea durabilă urbană și rurală	<ul style="list-style-type: none"> • Atingerea nivelului economic al UE cu 25 de state • Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă de la 64,8 % în 2005 la 66,8 % • Creșterea cotei din PIB alocate cercetării și dezvoltării de la 1,42 % la 2,2 % până în 2015 	Total: 26,7 miliarde euro Convergență: 25,9 miliarde euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 419 milioane euro Cooperare teritorială europeană: 389 milioane euro
România	Dezvoltarea infrastructurii de bază în conformitate cu standardele europene, creșterea competitivității pe termen lung, dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman, dezvoltarea capacității administrative, promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea PIB-ului cu 15-20 % până în 2015 • Creșterea ratei ocupării forței de muncă de la 57,4 la 64 % • Investirea în 1 400 km de șosele noi sau reabilitate 	Total: 19,7 miliarde euro Convergență: 19,2 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 455 milioane euro
Slovacia	Accesibilitatea infrastructurii și cea regională, inovația, societatea informațională și economia bazată pe cunoaștere, resursele umane și educația	<ul style="list-style-type: none"> • Atingerea nivelului economic al UE cu 15 state de 60 % • Creșterea ratei ocupării forței de muncă de la 57,7 % în 2005 la 63,4 % 	Total: 11,6 miliarde euro Convergență: 10,9 miliarde euro Competitivitate regional și ocuparea forței de muncă: 449 milioane euro Cooperare teritorială europeană: 227 milioane euro

Slovenia	Promovarea spiritului întreprinzător, a inovării și a dezvoltării tehnologice, întărirea capitalului uman, crearea de locuri de muncă și dezvoltarea regional echilibrată	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea anuală cu 0,75 % a PIB-ului • Stimularea unei creșteri cu 1,7 % a ratei de ocupare a forței de muncă 	Total: 4,2 miliarde euro Convergență: 4,1 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 104 milioane euro
Spania	Crearea de oportunități de investiții și de muncă mai atractive, perfecționarea cunoașterii și inovării pentru a întări creșterea economică și a contribui la apariția mai multor și mai bune locuri de muncă	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă de la 63,3 % în 2005 la 70 % până în 2013 • Creșterea cheltuielilor pentru cercetare și inovare de la 1,06 la 2 % din PIB • Stimularea reducerii emisiilor de CO2 cu 15 % 	Total: 35,2 miliarde euro Convergență: 26,2 miliarde euro Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 8,5 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 559 milioane euro
Suedia	Încurajarea inovației și a spiritului întreprinzător, creșterea abilităților și a surselor de forță de muncă, facilitarea accesului și a cooperării transfrontaliere	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea a cel puțin 33 800 de noi locuri de muncă • Crearea a 12 800 de noi întreprinderi • Instruirea a peste 300 000 de persoane 	Total: 1,9 miliarde euro Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 1,6 miliarde euro Cooperare teritorială europeană: 265 milioane euro
Ungaria	Îmbunătățirea competitivității și a economiei bazate pe cunoașterea mediului de afaceri și crearea de politici active pe piața muncii și dezvoltarea resurselor umane	<ul style="list-style-type: none"> • Mărirea numărului de noi locuri de muncă cu 4 % • Creșterea nivelurilor de producție din întreprinderi cu 10 % până în 2015 	Total: 25,3 miliarde euro Convergență: 22,9 miliarde euro Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 2 miliarde euro Cooperare teritorială

			europeană: 386 milioane euro
--	--	--	---------------------------------

Anexa 2. Fișă prezentare programul ESPON 2013

Programul ESPON 2013

- Fișă de prezentare -

ESPON (European Spatial Planning Observation Network - Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale) reprezintă o rețea de cooperare a unităților de cercetare din domeniul dezvoltării teritoriale, în cadrul căreia se produc cercetări aplicate, studii, informații și scenarii, modele privind dezvoltarea teritorială din perspectivă europeană.

Obiectivul strategic al Programului ESPON este sprijinirea elaborării politicii privind coeziunea teritorială și dezvoltarea armonioasă a teritoriului european prin furnizarea de informații, statistici, studii, analize, strategii și scenarii comparabile de dinamica teritorială, precum și prin punerea în evidență a potențialului și posibilităților de dezvoltare a regiunilor și teritoriilor mai mari, cu scopul de a contribui la creșterea competitivității, intensificarea cooperării teritoriale și dezvoltarea echilibrată durabilă a teritoriului european.

Activitățile din acest program sunt finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), în cadrul Obiectivului 3: „Cooperare teritorială europeană” al Politicii de coeziune a Uniunii Europene.

INFORMAȚII SINTETICE DESPRE PROGRAM

1. Aria de acoperire a programului

- toate cele 27 de state membre ale UE;

- patru state partenere, cu statut special, dar parteneri cu drepturi depline: Norvegia, Elveția, Islanda și Liechtenstein;
- statele candidate la aderarea la UE, ce vor fi considerate partenere în funcție de interesul exprimat;
- alte țări vecine ale UE care își exprimă oficial interesul de a participa în program.

2. Tipuri de acțiuni finanțate prin Programul ESPON 2013

Acțiunile eligibile, care constituie obiectul proiectelor, sunt (în principal): cercetări, studii integrate, analize tematice și scenarii despre condițiile-cadru ale dezvoltării regiunilor și teritoriilor mai largi, studii de prognoză și de tendințe, elaborarea și monitorizarea de indicatori, elaborarea de statistici și date comparabile la nivel european, construirea de baze de date la nivel european, racordarea la rețele de lucru și realizarea de instrumente științifice destinate utilizării de către factorii de decizie în politica de dezvoltare regională.

Informații detaliate cu privire la acțiunile finanțate prin Programul ESPON 2013 sunt prezentate în Manualul de Implementare (pe care îl puteți găsi pe CD-ul inclus în mapa de participare).

3. Prioritățile Programului ESPON 2013

Prioritatea 1. Cercetare aplicată în domeniul dezvoltării teritoriale, competitivității și coeziunii teritoriale (furnizarea de date privind tendințele teritoriale, perspectivele și impactul politicilor sectoriale).

Prioritatea 2. Analize focalizate spațial, realizate la cererea utilizatorilor (elaborarea de modele de dezvoltare a diferitelor tipuri de teritorii ținând cont de situarea acestora în context european).

Prioritatea 3. Platformă și instrumente științifice (elaborarea de indicatori teritoriali comparabili și de instrumente analitice);

În cadrul acestei priorități vor fi eligibile o serie de patru teme eligibile:

- Baze de date ESPON și dezvoltare de date;
- Indicatori teritoriali /indici și instrumente;
- Sistem de monitorizare teritorială;
- Acțiuni focalizate privind actualizarea indicatorilor și hărților .

Prioritatea 4. Valorificarea rezultatelor cercetărilor, consolidarea spiritului de proprietate asupra rezultatelor, creșterea participării la procesul de luare a deciziei (se urmărește stimularea dialogului și dezvoltarea relațiilor de comunicare între instituțiile din domeniul cercetării și autoritățile publice responsabile cu dezvoltarea teritorială).

Prioritatea 5. Asistență tehnică, sprijin pentru asigurarea coerenței și sinergiei conținutului proiectelor elaborate în cadrul priorităților programului și dezvoltarea capacității de comunicare cu beneficiarii programului.

4. Beneficiari eligibili

Beneficiarii activităților desfășurate în cadrul programului sunt de două tipuri:

- *beneficiari direcți* (cei care primesc finanțare în urma participării la licitații): universități, instituții și servicii de cercetare, publice sau echivalente, din domeniul dezvoltării teritoriale și regionale, care trebuie să formeze parteneriate multi-naționale, numite Grupuri Transnaționale de Proiect și Puncte de Contact ESPON.
- *beneficiari indirecti* (cei care beneficiază de rezultatele studiilor realizate, dar nu în mod direct de finanțarea aferentă elaborării acestora): autorități publice sau echivalente de la toate nivelurile administrației publice, factori de decizie în elaborarea și implementarea politicii regionale și de coeziune.

5. Criterii de eligibilitate

Criteriile generale și specifice de selecție pentru rețele /grupuri /acțiuni sunt diferite, în funcție de priorități și sunt stabilite/aprobate de Comitetul de Monitorizare al Programului.

Criteriile minimale de selecție se referă la cerințele legate de solicitanți / beneficiari și propunerile de acțiuni ale acestora, astfel:

- Participarea într-un Grup Transnațional pentru Proiect : acesta trebuie să fie format din instituții de cercetare din cel puțin 3 țări participante în program (la Prioritatea 1, 2, 3) și din cel puțin 3 Puncte de Contact ESPON (la Prioritatea 4);
- Capacitatea administrativă a solicitanților:
 - capacitate financiară (posibilitatea de a avansa fonduri pentru finanțarea cheltuielilor care sunt decontate ulterior);
 - capacitate profesională (expertiză științifică de înalt nivel);
 - capacitate tehnică și logistică.
- Încadrarea propunerilor aplicanților în tematicile și acțiunile aferente fiecărei priorități.

6. Bugetul programului este unic pentru cele 27 state membre, pentru 7 ani. Statele partenere care nu sunt membre UE participă cu buget propriu, suplimentar, în valoare totală de aproximativ 1,7 milioane Euro).

Buget total (FEDR + Co-finanțare)			Din care:			
			FEDR (mil €)	% din total buget program	Co-finanțări naționale (mil €)	% din total buget program
<i>TOTAL</i>	<i>45,4 mil €</i>	<i>100%</i>	<i>34,0</i>	<i>75%</i>	<i>11,4</i>	<i>25%</i>

Contribuția națională a României, pe cei 7 ani, este de 329,6 mii Euro și se transferă în tranșe anuale la bugetul unic al programului, acestea crescând de la 48,5 mii Euro în 2007 la 51,4 mii Euro în 2013. Co-finanțarea națională se asigură la nivelul programului din bugetul de stat.

Participanții în proiecte nu contribuie cu finanțare proprie, costurile acțiunilor fiind acoperite 100% din fondurile nerambursabile.

Notă :

Data de la care sunt eligibile cheltuielile în Programul ESPON 2013 este 1 ianuarie 2007.

Surse de informare și date de contact

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, în calitate de Autoritate Națională a Programului ESPON în România, vine în sprijinul potențialilor beneficiari pentru identificarea partenerilor din alte state participante la program, prin portalul www.infocooperare.ro.

Pentru asistență, puteți contacta:

Autoritatea Națională a Programului ESPON 2013 în România

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor prin Direcția Generală Strategii, Politici Publice

Bd Dinicu Golescu nr. 38, 050741,

Sector I, București

Telefon/Fax: +040 372 114 520

E-mail: espon2013@mdlpl.ro

Informații suplimentare pot fi obținute de la:

Unitatea de Coordonare a Programului ESPON 2013, Luxemburg

E-mail: procedures@espon.eu (pentru procedura de aplicare)

content@espon.eu (pentru conținutul formularului).

Surse suplimentare de informare:

- Site-ul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor: www.mdlpl.ro (secțiunea „Dezvoltare regională” → „Cooperare teritorială internațională”);
- Site-ul oficial al Programului ESPON: www.espon.eu.

IX. Pagini de internet utile în domeniul amenajării teritoriului

- Ministerul Finanțelor Publice
<http://portalmfp.mfinante.ro/wps/portal/amcsc/Asistentapostaderare/Instrumentestructurale/Instrumentestructuraleromania>
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuințelor www.mdlpl.ro
- Uniunea Europeană <http://europa.eu.int>
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru www.adrcentru.ro